

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG

Årsredovisning 2020

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

Upprättad 2021-01-29

Diariennr 0029/21

Innehåll

1. Inledning	4
2. Förvaltningsberättelse	5
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	5
2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	6
2.3 Händelser av väsentlig betydelse.....	7
2.4 Styrning och uppföljning av verksamheten	8
2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	8
2.6 Balanskravsresultat	11
2.7 Väsentliga personalförhållanden	12
2.8 Förväntad ekonomisk utveckling	13
3. Finansiell rapportering	15
3.1 Resultaträkning	15
3.2 Balansräkning	16
3.3 Kassaflödesanalys.....	17
3.4 Drifts- och investeringsredovisning	18
3.5 Noter	19
3.6 Resultaträkning – analys	22
3.7 Balansräkning	24
3.8 Drifts- och investeringsredovisning	26
3.9 Redovisningsprinciper	26
3.10 Resultatutjämningsreserv	28
3.11 Investeringar under året.....	28
3.12 Nettokostnad för räddningstjänst per invånare.....	28
4. Personal	29
4.1 Attraktiv arbetsplats och kompetens.....	29
4.2 Arbetsmiljö och hälsa	31
4.3 Samverkan	34
4.4 Lönepolitik.....	34
4.5 Övriga personalnyckeltal.....	35

5. Organisation och verksamhet	36
5.1 Händelser under året och organisationens utveckling	36
5.2 Verksamhet: Förebyggande och förberedande	42
5.3 Verksamhet: Genomföra och följa upp.....	48
5.4 Verksamhet: Strategiska områden.....	50
6. Intern styrning och kontroll	53
6.1 Förebyggande verksamhet LBE - tillsynsplan.....	53
6.2 Avtalsuppföljning	54
6.3 Granskning av nyttjandegrad av bilpoolerna	55
6.4 Medarbetarnas säkerhetsmedvetenhet	55
7. Forskning och utveckling.....	56
8. Bilagor	57

1. Inledning

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) omfattar de sex medlemskommunerna Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum med sammanlagt drygt 850 000 invånare. RSG svarar för operativ räddningstjänst och förebyggande insatser mot brand utifrån Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), som är den övergripande lagen för räddningstjänst och förebyggande verksamhet. Lagen syftar till att "bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn taget till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor". Förbundet utövar tillsynsverksamhet och utför brandskyddskontroller inom ramen för LSO.

RSG ansvarar för tillsyns- och tillståndsverksamhet enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och bistår med granskning och sakkunskap vid samhällsplanering, bygglov och under byggprocessen i enlighet med Plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). Därutöver medverkar förbundet i samhällets krishantering.

Förbundets uppgifter och skyldigheter regleras genom lagstiftning, styrande dokument och avtal. Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i förbundsordningen och i handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Förbundet upprättar även verksamhetsplan och internkontrollplan.

Av förbundsordningen framgår att förbundet styrs av fullmäktige och styrelse. Förbundsstyrelsen leder och samordnar förbundets angelägenheter och har uppsikt över verksamheten som bedrivs. Verksamheten granskas av både förtroendevalda och externa revisorer. Budget och verksamhetsplan fastställs av förbundsfullmäktige och internkontrollplanen av förbundsstyrelsen.

Handlingsprogrammet enligt LSO

Handlingsprogrammet för åren 2020–2023 redovisar förbundets samlade förmåga att som räddningstjänst verka enligt LSO.

I Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB:s, nationella strategi för att stärka brandskyddet för den enskilde är inriktningen att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand. Utifrån denna inriktning har RSG i handlingsprogrammet utarbetat lokalt prioriterade mål.

Handlingsprogrammets mål är nedbrutna i åtgärder som tillsammans bidrar till måluppfyllelse, redovisad under avsnitt 2.5, God ekonomisk hushållning. Handlingsprogrammet utgör även underlag för statens tillsyn av RSG:s verksamhet.

Genom avtal med till exempel andra räddningstjänster, sjukvård, MSB, Sjöfartsverket, Kustbevakningen och Brandskyddsföreningen Restvärderäddning AB (RVR) har RSG särskilda åtaganden.

RSG:s värdegrundsord är trygghet, säkerhet och omtanke.

2. Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag					
<i>Miljoner kronor (Mkr)</i>	2020	2019	2018	2017	2016
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	100,7	101,5	96,6	84,3	74,4
Verksamhetens kostnader	- 631,8	- 643,0	- 637,4	- 589,4	- 565,3
Avskrivningar enligt plan	- 31,2	- 30,3	- 31,0	- 26,8	- 30,3
Verksamhetens nettokostnader	- 663,0	- 673,3	- 668,4	- 616,2	- 595,6
Medlemsavgifter inkl pensioner	575,3	581,4	562,2	549,3	526,8
Finansnetto	- 8,6	- 13,0	- 10,1	- 7,6	- 2,3
Årets resultat	4,4	- 3,4	- 19,7	9,8	3,3
Budget	-	-	- 4,0	- 5,0	-
Avvikelse mellan resultat och budget	4,4	- 3,4	- 15,7	14,8	3,3
Balansräkning					
Balansomslutning	856,2	825,8	795,9	819,7	795,9
Eget kapital	95,7	91,3	94,7	115,0	105,2
Investeringar under året	35,0	21,8	22,2	18,1	19,9
Ekonomisk analys i %					
Soliditet	11	11	12	14	13
Eget kapital av balansomslutningen					
Det egna kapitalets andel av anläggningstillgångarna	47	46	45	53	46
Uppräkning av medlemsavgift exkl pensioner	2,4	2,0	2,0	3,0	2,0

Tabell 1 Fem år i sammandrag

Verksamhetens utveckling, här presenterat över en femårsperiod. Intäkterna har ökat i samband med att RSG från och med 2016 utför brandskyddskontroller i egen regi. Antalet kontroller har ökat successivt från 2017 och fristuppfyllnaden låg 2019 på 93 %. Inför 2020 förväntades full fristuppfyllnad uppnås och därmed ytterligare ökade intäkter. Med anledning av pandemin föll istället intäkterna rejält under våren för att sedan stabiliseras och för året som helhet endast visa ett mindre underskott jämfört med budget. Intäktstappet direkt orsakat av pandemin beräknas uppgå till drygt 7 mkr, men kompenseras i viss mån av andra ersättningar som erhållits. Därmed blir inte intäktsbortfallet så stort som inledningsvis befarades.

Under åren 2017 och 2018 hade RSG en underbalanserad budget med -5,0 respektive -4,0 mkr och syftet var att därigenom skapa utrymme för finansiering av upp-

byggnaden av brandskyddskontrollverksamheten. De budgeterade kostnaderna för uppbyggnaden av den specifika verksamheten stämde väl med utfallet. Däremot genererade övriga delar av RSG ett överskott som täckte underbalanseringen och därmed kunde RSG undgå att redovisa ett negativt resultat av den anledningen. För 2018 redovisas ett större underskott, vilket är hänförligt till en separat överenskommelse med hyresgästen Stena Oil avseende avflyttning från fastigheten Färjenäs 20:5. Överenskommelsen innebar en kostnad för RSG och hela beloppet, 22,5 mkr, belastade resultatet 2018. Fastigheten ska istället utvecklas och användas som RSG:s framtida utbildnings- och övningsverksamhet.

Kostnaderna under 2020 har inom vissa områden ökat som en följd av pandemin, men på det stora hela har kostnaderna sjunkit beroende på både inställda, uppskjutna och förändrade aktiviteter samt även rekryteringar som under en period sköts upp.

Förutom mindre händelser och justeringar genom åren, främst beroende på genererade överskott i verksamhetens resultat, påverkades det egna kapitalet kraftigt av överenskommelsen med Stena Oil 2018.

RSG:s investeringar ligger på en relativt jämn nivå vad gäller den årliga investeringsutgiften. De närmaste åren väntar investeringar, förutom enligt ordinarie plan, exempelvis även i samband med utvecklingen av utbildnings- och övningsanläggningen på Färjenäs.

2.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För bedömningen av resultat eller ekonomisk ställning har inga direkt påverkande väsentliga förändringar i verksamheten identifierats under året, men pandemin och rådande förhållanden i omvärlden har haft relativt stor påverkan. Den omedelbara effekten av införandet av diverse restriktioner framför allt vid pandemins utbrott, innebar att arbetsuppgifter där fysiska möten är en förutsättning ställdes in, vilket i sin tur ledde till uteblivna intäkter.

Därutöver finns ur ett verksamhetsperspektiv en rad förhållanden som påverkar RSG. En särskild riskanalys utifrån LSO finns i Handlingsprogrammet 2020–2023. Exempel på områden för övrigt är miljö och hållbarhet som hanteras inom ramen för miljöpolicy och strategi. Riskbilden för räddningstjänsten förändras i takt med samhället och speciellt i urbana miljöer där social obalans visar på nya former av samhällsproblem. Även området sociala risker och anlagda bränder omhändertas i ett särskilt strategiarbete.

En risk- och sårbarhetsanalys (RSA) av RSG:s verksamhet fastställdes under 2019. Som en följd av denna RSA blev RSG:s samhällsviktiga åtagande kartlagt samt identifierades sårbara och kritiska beroenden och resurser. I budget 2021 plan 2022-2023 presenterades de åtgärder som identifierats för att stärka robustheten och öka långsiktig förmåga att hantera störningar. Budgethandlingen fastställdes inklusive beslut om finansiering av de nödvändiga investeringarna och arbetet med att genomföra åtgärderna påbörjades under 2020.

2.2.1 Pensionsförpliktelser

Förbundets pensionsåtaganden redovisas enligt blandmodellen i enlighet med kommunallagen. Detta innebär att intjänade pensionsförmåner före 1998-01-01 tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förbundets totala

pensionsskuld och pensionsåtagande uppgår till 756,3 mkr per bokslutsdatum. Tabellen nedan visar pensionsskuldens utveckling under åren 2016-2020.

Pensionskostnader och utbetalningar belastar resultatet det år de inträffar.

<i>Miljoner kronor</i>	2020	2019	2018	2017	2016
Pensioner som kortfristig skuld	35,8	34,6	32,4	31,1	30,2
Avsättningar för pensioner	559,9	558,2	535,2	517,4	499,0
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	160,6	144,2	150,8	160,7	164,8
Pensionsförpliktelser	756,3	737,0	718,4	709,2	694,0

Tabell 2 Pensionsförpliktelser

2.3 Händelser av väsentlig betydelse

2.3.1 Årets resultat

Förbundet har, precis som världen i övrigt, påverkats av den pågående pandemin och det är den händelse under året som haft störst påverkan på verksamheten och därmed även årets resultat. En rad aktiviteter inklusive rekryteringar bromsades in tillfälligt under våren, medan en utvärdering av möjligheterna att hantera de nya förutsättningarna gjordes. Till en början var den negativa effekten på förbundets intäkter mest markant då verksamhet baserad på fysiska möten blev kraftigt begränsad med de restriktioner som började tillämpas. Nya arbetsätt och anpassningar krävdes för att fortsätta utföra många av arbetsuppgifterna. De under inledningen förlorade intäkterna kunde inte hämtas in och det av pandemin direkt orsakade intäktstappet, bedöms uppgå till dryga 7 mkr, men är alltså inte riktigt så stort som befarades i årets tidiga prognoser.

Samtidigt medförde omständigheterna att verksamheten planerades om och andra kostnader uteblev exempelvis på grund av minskat resande och färre fysiska möten. Även köp av tjänster till exempel inom service och underhåll sjönk och medförde lägre kostnader. Statlig ersättning för sjuklöner med cirka 3 mkr bidrog också till det trots allt goda resultatet för året. Överskottet på 4,4 mkr är i högre grad än för ett normalt år, en kombination av positiva och negativa budgetavvikelser och var i många delar relativt svåröversägbart i arbetet med uppföljning och prognos.

Överskottet för 2020 läggs till det egna kapitalet.

2.3.2 Övriga händelser

Som tidigare beskrivits står förbundet inför en del större investeringar som krävs för projektet med RSG:s framtida utbildnings- och övningsanläggning, vilket påbörjades under 2019. Under 2020 har ett projekt påbörjats med syfte att både säkerställa och skydda kritiska resurser som krävs för att utföra RSG:s samhällskritiska verksamhet. Även detta kommer att kräva större investeringar inom de närmaste åren.

Hyreskontraktet med SOS Alarm AB upphör enligt hyresgästens uppsägning per den 30 juni 2025. Hyresgästen har lyft frågan om möjlighet till överenskommelse om tidigare avslut då man har nya lokaler att omlokalisera till redan under första kvartalet 2021. På sikt innebär hyresgästens avflyttning en förlorad hyresintäkt och lokalfrågan behöver därför omhändertas vad gäller olika alternativ i framtiden.

2.4 Styrning och uppföljning av verksamheten

Utvecklingsarbetet inom ledning och styrning fortsätter och under året har en ny modell för målstyrning och verksamhetsutveckling införts. Med den nya modellen är avsikten att utveckla sättet att leda, med ökad delegering av arbetsuppgifter och ansvar till medarbetarna genom ett tillitsbaserat system.

Ett annat projekt som pågår är utvecklingen av Microsoft 365 där en nystartad projektgrupp nu påbörjat arbetet med ett införande.

För mer information, se stycke 5.1.3 Ledning, styrning och administration.

Under året har en ny struktur för arbete med frågor inom särskilt identifierade områden tagits fram, de så kallade förbundsövergripande grupperna. Här är tanken att genom enhetliga och strukturerade arbetssätt hitta naturliga och smidiga flöden för frågor inom områden som utveckling och forskning, digitalisering, säkerhet, förmågor inom RSG, investering samt även en grupp för målstyrning. Med tydliga kopplingar även till förbundets ledningsgrupp och avdelningschefernas grupp, Samorg, ska frågor hanteras så effektivt och transparent som möjligt.

Vidare har förbundet under hösten infört e-handel och därmed fått en tydligare hantering av beställningar och inköp.

2.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundets formulering av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning fastställs av förbundsfullmäktige och lyder:

”God ekonomisk hushållning innebär att förbundet uppnår minst nollresultat och visar att verksamhetsmålen är uppfyllda eller att ansträngningar gjorts för att nå målen. Även vidtagna aktiviteter och åtgärder i enlighet med långsiktiga inriktningar och samhällets mål redovisas.”

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter. Förbundet förväntas inte generera överskott utan målet är nollresultat varje år.

Med hänvisning till historiskt goda resultat under många år samt det avsevärda egna kapitalet som förbundet uppvisar, har medlemssamrådet både 2018, 2019 och 2020, i samband med behandling av kommande budget och plan, slagit fast att det är acceptabelt att förbundet redovisar ett visst underskott. Detta för att med stöd i det egna kapitalet finansiera nödvändiga projekt som omfattar större investeringar. Förutsättningarna beskrivs utförligt i respektive budgethandling och i de fall projekten löper över flera år uppdateras handlingarna för efterföljande år med faktorer som har påverkan av väsentlig karaktär.

I MSB:s nationella strategi för att stärka brandskyddet för den enskilde är inriktningen att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand. Utifrån denna inriktning har RSG i handlingsprogrammet utarbetat fyra lokala mål:

- Risken för att människor omkommer eller skadas allvarligt vid olyckor ska minska.
- Risken för omfattande olyckor och samhällsstörning vid olyckor ska minska.
- Rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör ska stärkas.

- Förmågan att förebygga samt begränsa konsekvenserna av avsiktliga händelser ska stärkas.

Dessa mål är allmänt hållna och formuleras i en mer nedbruten form i RSG:s verksamhetsplan. Måluppfyllelsen enligt verksamhetsplanen redovisas kortfattat i detta avsnitt och mer utförligt i verksamhetsavsnitten 5.1–5.4. Till årsredovisningen bifogas också bilaga 1 Statistik över genomförda räddningsuppdrag – jan-dec 2020, som redovisar händelser och analyser.

Mål 1: Risken för att människor omkommer eller skadas allvarligt vid olyckor ska minska.

Det är angeläget att arbeta med brandskydd i bostad, då de flesta dödsbränder inträffar i bostaden. Med anledning av detta vidtar RSG flera åtgärder. För att skapa ett effektivt arbetssätt har RSG:s gemensamma strategi för brandskydd i bostad ytterligare utvecklats och aktiviteter pågår. Flera andra delar i RSG:s förbyggande arbete medverkar till att minska risken för denna typ av olyckor.

Redovisning avseende detta mål återfinns i kapitel 5.2.1 Information och utbildning, 5.2.2 Rådgivning, vägledning och stöd, 5.2.3 Tillsyn, 5.2.4 Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor, 5.2.5 Samverkan, 5.2.6 Brandskyddskontroll och sotning, 5.3.2 Automatlarm samt 5.4.4 Brandskydd i bostad.

Mål 2: Risken för omfattande olyckor och samhällsstörning vid olyckor ska minska.

Omfattande olyckor medför allvarliga konsekvenser för liv, egendom, miljö och samhälle. De kan även medföra störningar i samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur. RSG:s verkar i en storstadsregion med en komplex och föränderlig samhälls- och riskbild. Det finns bland annat ett stort antal riskobjekt samt transportleder för farligt gods och vid en olycka kan konsekvenserna bli stora. Förbundsområdet är dessutom inne i en utveckling med förtätning av befintliga områden, nybyggnation samt infrastrukturutveckling. Att komma snabbt till olycksplatsen ökar förutsättningarna för att bryta händelseutvecklingen i ett tidigt skede.

Redovisning avseende detta mål återfinns i kapitel 5.3.1 Insatstider och larmhantering, 5.4.2 Farlig verksamhet samt 5.4.3 Komplex byggnation.

Mål 3: Rollen som aktiv samverkanspart och samhällsaktör ska stärkas.

Samhällsutvecklingen är i en intensiv fas i området och allt sker i ett högt tempo. Omfattande infrastrukturutveckling och byggnation, framkomlighet vid räddningsinsats samt demografisk utveckling är exempel på områden som skapar utmaningar utifrån det förebyggande uppdraget såväl som räddningstjänstuppdraget. Vid många räddningsinsatser utförs parallella uppdrag från flera myndigheter. Samverkan är en viktig framgångsfaktor för ett effektivt skadeavhjälpande arbete – vid förberedelse såväl som genomförande.

Redovisning avseende detta mål återfinns i kapitel 5.1.2 Extern samverkan samt 5.4.1 Sociala risker och avsiktliga händelser.

Mål 4: Förmågan att förebygga samt begränsa konsekvenserna av avsiktliga händelser ska stärkas.

Med avsiktliga händelser avses såväl social oro och avsiktliga bränder som pågående dödligt våld (PDV) och terrorattentat. Komponenter som försvårar RSG:s möjligheter att genomföra effektiva räddningsinsatser är att bränderna vid enstaka tillfällen kombineras med att räddningspersonalen blir utsatt för hot och även våld. Forskning visar att arbetet med att förebygga avsiktliga bränder och social oro behöver ske på ett bredare sätt och i samverkan med andra samhällsaktörer. Avsiktliga händelser i form av pågående dödligt våld och terrorattentat utgör en närvarande hotbild som innebär att det krävs förberedelser för agerande vid olika typer av händelser och i olika omfattning.

Redovisning avseende detta mål återfinns i kapitel 5.2.7 Förmåga och kompetens, förebyggande och operativ personal, 5.2.8 Räddningsplanering, 5.3.3 Utökning av RCB stab samt 5.4.1 Sociala risker och avsiktliga händelser.

Nedan visas måluppfyllelse enligt verksamhetsplanen 2019-2020 i tabellform. Verksamhetsplanen 2019 förlängdes till att gälla även 2020.

Mål	Resultat 31 aug	Resultat 31 dec	Kommentar till resultatet
RSG ska påbörja 450 tillsyner.	92	145	Målet nås inte, på grund av restriktioner med anledning av pandemin.
RSG ska genomföra 1 200 förebyggande informationstillfällen.	130	163	Målet nås inte, på grund av restriktioner med anledning av pandemin. Vissa åtgärder har via digitalisering kunnat vidtas.
1 600 objektsorienteringar ska genomföras.	500	740	Målet nås inte, på grund av restriktioner och prioriteringar med anledning av pandemin.
Larmbehandlingstiden ska understiga 60 sekunder vid brand i byggnad.	48	48	Målet nås.
Andel obefogade larm ska inte överstiga 90 % av automatlarmen.	93 %	93 %	Målet nås inte, men åtgärder vidtas.

Tabell 3 Måluppfyllelse

Utöver aktiviteter kopplade till övergripande mål inom förebyggande och operativ verksamhet, har RSG vidtagit flera åtgärder för att utveckla organisationen ytterligare till exempel med avseende på effektivitet, säkerhet, miljö, ledarskap och likabehandling. En redovisning av åtgärder och aktiviteter inom personalområdet finns i avsnitt 4 och mer information om organisationens utveckling i övrigt återfinns i avsnitt 5.1 Händelser under perioden och organisationens utveckling.

2.5.1 Finansiellt mål

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter. Förbundet förväntas inte generera överskott, utan målet är nollresultat för varje enskilt år. Inför budget 2020 gavs förbundet tillåtelse att redovisa ett negativt resultat för att med hjälp

av det egna kapitalet finansiera avskrivningskostnader genererade av nödvändiga investeringar i utrustning och anläggningar för utbildning och övning. Tidigare har liknande tillåtelse lämnats inför 2019 och då för att genomföra strategiska satsningar som ansågs nödvändiga. Investeringar i utbildning- och övningsanläggningar har skjutits fram i tiden och mer finns att läsa om det pågående arbetet i avsnitt 5.1.6 Utbildnings- och övnings-anläggningen Färjenäs. Det finansiella målet för räddningstjänstverk-samheten 2020 uppfylls med avseende på nollresultat då årets bokförda resultat uppgår till 4,4 mkr.

2.5.2 Bedömning av om god ekonomisk hushållning föreligger

Årets resultat överstiger nollresultat och endast ett av fem verksamhetsmål nås enligt Tabell 3 Måluppfyllelse ovan. För tre av fyra ej uppnådda verksamhetsmål ligger förklaringen i omständigheterna med pandemin under året. Restriktioner i samband med pandemin har haft kraftig påverkan på genomförandet av de aktiviteter som bedöms med avseende på måluppfyllelse. Inbromsningen vid pandemins utbrott resulterade i att nya arbetssätt och anpassningar av verksamheten togs fram och RSG har sedan genomfört ett stort antal aktiviteter under året för att på sikt uppnå fastställda mål enligt handlingsprogram och verksamhetsplan. Beaktat detta och att målen får ses som långsiktiga är det förbundets uppfattning att även under rådande omständigheter med pandemin, används medlemsavgifterna och övriga ekonomiska medel på ett effektivt sätt och att RSG därmed uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

2.6 Balanskravsresultat

Uppgifter om årets balanskravsresultat ska redovisas i förvaltningsberättelsen och är ett resultat som rensats för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Förbundet redovisar för året realisationsvinster till ett värde av 0,6 mkr, men inga realisationsförluster. För övrigt finns inga vinster eller förluster från ekonomiska händelser som exempelvis värdepappershantering eller fastighetsförsäljning. Det finns inte heller någon resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till i sammanhanget. Årets balanskravsresultat uppgår därmed till 3,8 mkr och är inte föremål för reglering så som kommunallagen anger vid negativt balanskravsresultat.

Inga tidigare negativa balanskravsresultat återstår att reglera.

Balanskravsutredning (Mkr)		2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	=	4,4	-3,4
Samtliga realisationsvinster	-	-0,6	0,0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	+	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	+	0,0	0,0
Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	-/+	0,0	0,0
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-/+	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	=	3,8	-3,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	+	0,0	0,0
Balanskravsresultat	=	3,8	-3,4

Tabell 4 Balanskravsresultat

2.7 Väsentliga personalförhållanden

I tabellen nedan redogörs för förbundets personalstatistik som exempelvis antal anställda och sjukfrånvaro. I kapitel 4 Personal finns en utförligare beskrivning av förbundets HR-arbete.

Personalstatistik					
<i>Uppgifter per 31/12</i>					
Arbetad tid	2020	2019	2018	2017	2016
Antal årsarbetare*	728	716	699	686	678
Antal anställda per december					
Totalt antal anställda (inkl timanställda)	739	736	735	704	681
<i>varav tillsvidareanställda</i>	701	686	685	681	655
<i>varav tidsbegränsade anställda (exkl tim)</i>	25	29	26	21	21
<i>varav timanställda</i>	9	18	11	16	5
Antal månadsanställda (exkl timanställda)	730	689	691	688	676
<i>varav heltid (månadsanställda)</i>	724	686	686	683	671
<i>varav deltid (månadsanställda)</i>	6	3	11	5	5
<i>varav anställda, kvinnor</i>	118	101	101	94	91
<i>varav anställda, män</i>	621	610	596	589	590
<i>varav kvinnor i procent</i>	16	14	14,4	14	14
<i>varav män i procent</i>	84	86	85,6	86	86
Anställda per december inkl. RIB					
Antal anställda (inkl timanställda)	739	736	702	704	681
Antal beredskapsanställda (RIB)	145	157	157	144	148
Totalt	884	893	859	848	829
Ej anställda	191	179	157	152	145
<i>varav räddningsvärn</i>	107	94	93	91	86
<i>varav förtroendevalda (styrelse, fullmäktige, revision)</i>	84	85	64	61	59
Totalt	1075	1072	1 016	1000	974
Sjukfrånvaro i %					
Sjukfrånvaro, totalt	4,35	3,5	3,5	3,6	3,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år och yngre	4,96	2,7	3,4	2,9	1,1
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	4,59	3,2	3,0	3,3	3,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre	3,84	4,2	4,3	4,1	3,5
Sjukfrånvaro kvinnor	3,85	4,7	3,9	5,5	4,0
Sjukfrånvaro män	4,43	3,3	3,4	3,2	3,1
Personalavgångar och rekrytering					
Personalavgångar, antal tillsvidareanställda	27	39	43	50	33
Antal externa rekryteringar	55	38	49	49	18
Antal interna rekryteringar	33	19	12	10	15
* Beräkning enligt SKL:s definition. Med årsarbetare menas summan av de anställdas sysselsättningsgrader, t.ex. 100 % sysselsättningsgrad motsvarar 1,0 årsarbetare och 75 procent 0,75.					

Tabell 5 Personalstatistik

2.8 Förväntad ekonomisk utveckling

Förbundet ska kunna utföra räddningsinsatser inom ramen för medlemskommunernas förändrade infrastruktur och byggnadsteknik samt förtätning, men också med förhöjd risk för våld, terror och följder av social oro samt höjd beredskap. Inom förbundet finns en koncentration av Sveriges farliga verksamheter, så kallade 2:4-anläggningar som till exempel petroleum- och kemisk industri. Regionen är transportintensiv med både Landvetter flygplats som är ett viktigt nav i infrastrukturen och inte minst Göteborgs hamn, vilken är av nationellt intresse med dess omfattande godshantering och risker för större olyckor alternativt sabotage, utsläpp och så vidare. Händelser orsakade av klimatrisker avseende exempelvis vatten och torra ingår i riskerna vad gäller konsekvenser i form av skogsbränder och översvämningar, men även risk för jordskred liknande det som inträffade i Gjerdrum, Norge dagen för nyårsafton 2020.

Sammantaget ställer den utmanande topografin stora krav på räddningstjänstverksamheten och förväntningarna är höga från många håll. Förutsättningar i omvärlden förändras snabbt och förbundet strävar efter att både hålla en hög kapacitetsnivå och även uppvisa stor förändringsbenägenhet för att anpassa efter omständigheterna, både på kort och lång sikt. Behovet av utbildning och övning, planeringsarbete, materialanskaffning och även remisshantering, tillsyner och andra myndighetsåtgärder är därför stort och kostsamt.

Det pågående projektet med en framtida utbildnings- och övningsanläggning är mycket viktigt för att kunna möta de framtida behoven. I väntan på den nya anläggningen pågår utredning och hantering av behov och möjligheter vad gäller de upprustningsåtgärder som krävs för att säkerställa utbildningsbehov, arbetsmiljö och miljö. Uppbyggnaden av utbildnings- och övningsanläggningen på Färjenäs kommer att under en följd av år påverka RSG:s finansiella ställning då både byggnation och sanering genomförs.

När Stena Oil lämnar fastigheten Färjenäs uppstår även en förlorad hyresintäkt. Avflyttningen är beräknad att ske senast den 30 juni 2022. Önskemål har framförts av Stena Oil om att under ytterligare en tid hyra delar av fastigheten.

Kontinuitetsarbetet som pågått senaste åren har resulterat i en plan för hur RSG kan stärka sin robusthet och öka säkerheten med avseende på passersystem, egen förmåga till bränsleförsörjning, förbättrad reservkraft samt framtidssäkra tekniken i ledningscentral och SOS Alarm. Finansiering av investeringar sker genom att avskrivningskostnader tillåts belasta det egna kapitalet.

Förbundet gör sedan ett par år tillbaka särskilda satsningar för att med rätt kompetens och resurser strategiskt möta ovan beskrivna krav och behov. Förbundet arbetar samtidigt intensivt med effektiviseringar för bästa möjliga användning av resurser för att även på så sätt möta ambitioner och förväntningar.

Om den framtida hanteringen av automatlarm avsevärt förändras kan även det innebära stora ekonomiska konsekvenser för förbundets finansiering.

SOS Alarm AB, som är RSG:s hyresgäst i lokalerna i Gårda, har sedan hyresavtalet formellt sas upp i slutet av 2019, även aviserat att de avser lämna lokalerna under våren 2021. Avtalet löper fram till utgången av 2025. SOS Alarm AB har initierat samtal om eventuell överenskommelse om tidigare avslut av hyresförhållandet.

Det förs djupgående samtal och med medlemskommunerna Göteborg och Kungsbacka angående ny geografisk placering av brandstationer, vilket på sikt riskerar att leda till ändrad hyressättning.

Samtal som förts med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beträffande nationella specialistfunktioner så som bland annat Avancerad Indikering (AI), har resulterat i bättre ekonomisk kompensation och därmed säkerställande av funktionalitet.

RSG har tidigare under en rad år redovisat ett överskott vilket varit en följd av allmän återhållsamhet, ökande intäkter och kompetensförsörjningsproblematik till vissa funktioner, vilket i sin tur fört med sig att, förutom personalkostnader, exempelvis även fastighetsrelaterade kostnader och vissa investeringar skjutits upp, med följderna att överskott uppstått även för övriga kostnader och avskrivningar.

Pågående satsningar och projekt med syfte att möta högre krav och förväntningar kostar och kommer att kosta kapital, vilket medför en något stramare ekonomisk situation framöver. Fokus på effektiviseringar och finansiering kommer fortsatt vara högt prioriterat.

3. Finansiell rapportering

3.1 Resultaträkning

Resultaträkning		2020			not	2019
		Utfall	Budget	Diff		Utfall
<i>Miljoner kronor</i>						
Verksamhetens intäkter						
Larmkommunikation	24,8	23,5	1,3		23,6	
Förebyggande intäkter	6,3	9,5	- 3,2		8,5	
Obefogade larm	16,7	19,0	- 2,3		19,8	
Taxor och avgifter	15,0	20,6	- 5,6		16,2	
Bidrag och kostnadsersättningar från stat och kommun	3,9	0,9	3,0			
<i>varav ersättning för höga sjuklönekostnader</i>	3,1		3,1			
Övriga intäkter	34,0	29,7	4,3		33,4	
S:a intäkter	100,7	103,2	- 2,5		101,5	
Verksamhetens kostnader						
Entreprenad- och konsultkostnader	- 21,1	- 27,3	6,2	1	- 27,8	
Personalkostnader	- 509,1	- 543,6	34,5		- 508,0	
<i>varav lön och soc avg</i>	- 449,5	- 447,8	- 1,7		- 434,7	
<i>varav pensionskostnader</i>	- 59,6	- 95,8	36,2		- 73,3	
Övriga verksamhetskostnader	- 101,6	- 103,0	1,4		- 107,2	
<i>varav jämförelsestörande post</i>				2	- 1,2	
S:a kostnader	- 631,8	- 673,9	42,1		- 643,0	
Avskrivningar	- 31,2	- 31,9	0,7	3-5	- 30,3	
Verksamhetens nettokostnader	- 663,0	- 705,8	42,8		- 673,3	
Medlemsavgifter						
Medlemsavgifter Göteborg	404,5	433,7	- 29,2		406,9	
Medlemsavgifter Mölndal	39,6	42,4	- 2,8		41,8	
Medlemsavgifter Kungsbacka	54,9	58,9	- 4,0		54,0	
Medlemsavgifter Partille	20,8	22,3	- 1,5		20,4	
Medlemsavgifter Härryda	25,4	27,3	- 1,9		25,2	
Medlemsavgifter Lerum	30,1	32,3	- 2,2		33,1	
S:a medlemsavgifter	575,3	616,9	- 41,6		581,4	
Verksamhetens resultat	13,0	14,3	- 1,3		9,6	
Finansiella intäkter						
	3,8	3,0	0,8		3,2	
Finansiella kostnader						
	- 12,4	- 17,3	4,9		- 16,2	
<i>varav pensionskostnader</i>	- 12,3	- 17,2	4,9		- 16,1	
Resultat efter finansiella poster	4,4	- 0,0	4,4		3,4	
ÅRETS RESULTAT	4,4	- 0,0	4,4		3,4	

Tabell 6 Resultaträkning

Kommentar, se 3.6 Resultaträkning – analys

3.2 Balansräkning

Balansräkning			
<i>Miljoner kronor</i>	2020-12-31	not	2019-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	4,3	3	5,6
Materiella anläggningstillgångar			
Mark och byggnad	76,5	4	78,0
Maskiner och inventarier	123,2	5	116,5
S:a anläggningstillgångar	204,0		200,1
Finansiella tillgångar			
Långfristiga fordringar	375,0	6	375,0
S:a Finansiella tillgångar	375,0		375,0
Omsättningstillgångar			
Förråd och lager	3,4		3,6
Kundfordringar	24,8		31,1
Diverse kortfristiga fordringar	19,9		15,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13,6		16,7
Kassa och bank	215,5		184,3
S:a omsättningstillgångar	277,2		250,7
S:a tillgångar	856,2		825,8
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		7	
Ingående eget kapital	91,3		94,7
Årets resultat	4,4		3,4
<i>varav nyttjad del av donation</i>			-
Nyttjad del av donation			1,2
S:a eget kapital	95,7		91,3
Avsättningar			
Avsättning för pensioner	559,9	8	558,2
Övriga avsättningar	6,1	9	6,8
S:a avsättningar	566,0		565,0
Långfristiga skulder			
Långfristiga skulder	9,5	10	9,7
S:a långfristiga skulder	9,5		9,7
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	26,7		35,0
Moms	11,2		9,1
Personalens skatter och avgifter	8,3		7,6
Övriga kortfristiga skulder	42,6		19,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	96,2	11	88,3
S:a kortfristiga skulder	185,0		159,8
S:a eget kapital, avsättningar och skulder	856,2		825,8
Ansvarsförbindelse	160,6	12	144,2

Tabell 7 Balansräkning

Kommentar, se 3.7 Balansräkning – analys

3.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		
<i>Miljoner kronor</i>	2020	2019
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	4,4	- 3,4
Just.för poster som inte ingår i kassaflödet :		
Avskrivningar	31,2	30,3
Försäljning/utrangering maskiner och inventarier	- 0,6	- 0,1
Avsättning till pensioner inkl skatt	1,8	22,9
Övriga avsättningar	- 0,8	0,7
Medel från verksamheten före förändring i rörelsekapitalet	36,0	50,4
Rörelsekapitalet		
Förändring förråd, lager	0,2	- 0,2
Förändring kortfristiga fordringar	4,4	- 3,7
Förändring kortfristiga skulder	25,2	9,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	65,8	56,1
Investeringsverksamheten		
Inköp av immateriella anläggningstillgångar:	0,6	- 4,7
Inköp av materiella anläggningstillgångar:		
Mark och byggnader		
Maskiner och inventarier	- 35,6	- 17,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar:		
Maskiner och inventarier	0,6	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 34,4	- 21,7
Finansieringsverksamheten		
Förändring kortfristiga placeringar		
Förändring långfristiga placeringar		
Förändring långfristiga skulder	- 0,2	0,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	- 0,2	0,1
Årets kassaflöde	31,2	34,5
Likvida medel vid årets början	184,3	149,8
Likvida medel vid årets slut	215,5	184,3

Tabell 8 Kassaflödesanalys

3.4 Drifts- och investeringsredovisning

Driftredovisning									
Miljoner kronor	Intäkter			Kostnader			Budgetavvikelse		
	Utfall	Budget	Fg. År	Utfall	Budget	Fg. År	Utfall	Kostnad	
Operativ verksamhet	11,6	10,5	11,6	- 343,9	- 342,3	- 341,9	1,1	- 1,6	
Förebyggande verksamhet	62,7	72,6	68,1	- 103,8	- 112,3	- 110,2	- 9,9	8,5	
Ledning och stödverksamhet	26,4	20,1	21,8	- 215,3	- 251,2	- 221,2	6,3	35,9	
varav pensionskostnader				- 59,6	- 95,8	- 73,3		36,2	
Summa	100,7	103,2	101,5	- 663,0	- 705,8	- 673,3	- 2,5	42,8	

Tabell 9 Driftsredovisning

Driftsredovisning kommenteras tillsammans med investeringsredovisning i avsnitt 3.8 Drifts- och investeringsredovisning.

3.5 Noter

Not 1	2020-12-31	2019-12-31
<i>Räkenskapsrevision</i>	Mkr	Mkr
Förtroendevalda	0,1	0,1
Sakkunniga	0,2	0,1
Kostnad för redovisningsrevision	0,3	0,2
Not 2	2020-12-31	2019-12-31
<i>Jämförelsestörande post</i>	Mkr	Mkr
Nyttjad del av erhållen donation		1,2
Not 3	2020-12-31	2019-12-31
<i>Immateriella tillgångar</i>	Mkr	Mkr
Anskaffningsvärde vid årets början	16,1	11,4
Inköp/pågående projekt		4,7
Försäljning/utrangering	- 0,6	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	15,5	16,1
Avskrivningar enligt plan vid årets början	10,5	8,1
Årets avskrivningar enligt plan	0,7	2,4
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	11,2	10,5
Redovisat värde vid årets utgång	4,3	5,6
Genomsnittlig nyttjandeperiod:	5,0	5,0
Not 4	2020-12-31	2019-12-31
<i>Mark och byggnader</i>	Mkr	Mkr
Anskaffningsvärde vid årets början, mark	51,6	51,6
Anskaffningsvärde vid årets början, byggnad	47,6	47,6
Inköp/pågående projekt		
Försäljning/utrangering	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	99,2	99,2
Avskrivning byggnad enligt plan vid årets början	21,2	19,7
Årets avskrivningar enligt plan	1,5	1,5
Försäljning/utrangering	-	-
Avskrivning byggnad enligt plan vid årets slut	22,7	21,2
Redovisat värde vid årets utgång	76,5	78,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod:		
Byggnad	31,5	31,5
Taxeringsvärde:		
Byggnad	24,2	24,2
Mark	14,8	14,8

Not 5	2020-12-31	2019-12-31
Maskiner och inventarier	Mkr	Mkr
Fordon		
Anskaffningsvärde vid årets början	250,8	249,0
Inköp/pågående projekt	15,1	4,5
Försäljning/utrangering	- 4,4	- 2,7
Anskaffningsvärde vid årets slut	261,5	250,8
Avskrivningar enligt plan vid årets början	176,7	164,0
Årets avskrivningar enligt plan	15,8	15,4
Försäljning/utrangering	- 4,4	- 2,7
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	188,1	176,7
Övriga maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde vid årets början	121,6	109,0
Inköp/pågående projekt	20,6	12,6
Försäljning/utrangering	-	-
Anskaffningsvärde vid årets slut	142,2	121,6
Avskrivningar enligt plan vid årets början	79,2	68,2
Årets avskrivningar enligt plan	13,2	11,0
Försäljning/utrangering	-	-
Avskrivningar enligt plan vid årets slut	92,4	79,2
Redovisat värde vid årets utgång	123,2	116,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod:		
Fordon	10,9	10,8
Övriga maskiner och inventarier	6,8	7,3
Not 6	2020-12-31	2019-12-31
Långfristiga fordringar	Mkr	Mkr
Reverslån till Göteborgs stad	375,0	375,0
Not 7	2020-12-31	2019-12-31
Eget kapital	Mkr	Mkr
Ingående eget kapital	91,3	94,7
Årets resultat	4,4	- 3,4
Varav nyttjade medel av donation från 2007	-	- 1,2
Belopp vid årets utgång	95,7	91,3

Not 8	2020-12-31	2019-12-31
Avsättning för pensioner	Mkr	Mkr
Pensionsskuld		
Ingående avsättning för pensioner	449,2	430,7
Nyintjänad pension	9,7	27,0
Pensionsutbetalningar	- 21,4	- 24,5
Ränte- och basbeloppsuppräknings	12,2	16,1
Övrigt	0,9	- 0,1
	<u>450,6</u>	<u>449,2</u>
Särskild löneskatt på pensionsskuld		
Ingående avsättning särskild löneskatt	109,0	104,5
Årets förändring	0,3	4,5
	<u>109,3</u>	<u>109,0</u>
Redovisad pensionsskuld vid årets utgång	559,9	558,2
Aktualiseringsgrad: 99% (99%)		

Not 9	2020-12-31	2019-12-31
Andra avsättningar	Mkr	Mkr
Färjenäs		
Ingående avsättning	5,8	5,8
lanspråktaget under året	-	-
Ny avsättning	-	-
	<u>5,8</u>	<u>5,8</u>
Andra avsättningar		
Ingående avsättning	1,0	0,4
lanspråktaget under året	- 0,7	- 0,4
Ny avsättning	-	1,0
	<u>0,3</u>	<u>1,0</u>
Redovisat värde vid årets utgång	6,1	6,8

Not 10	2020-12-31	2019-12-31
Långfristiga skulder	Mkr	Mkr
Övrig skuld, upphörande av hyresavtal FFM beslut dnr 0587/16	9,0	9,0
Investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt) 4 (5)	0,5	0,7
Redovisat värde vid årets utgång	9,5	9,7

Förutbetalda intäkter som periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har

Not 11	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Mkr	Mkr
Upplupna löner	8,8	5,1
Upplupen semesterskuld	30,9	30,0
Upplupen individuell pensionskostnad	17,8	17,7
Övriga upplupna kostnader	<u>38,7</u>	<u>35,5</u>
Redovisat värde vid årets utgång	96,2	88,3

Not 12	2020-12-31	2019-12-31
Ansvarsförbindelse	Mkr	Mkr
Ansvarsförbindelse		
Ingående ansvarsförbindelse	116,1	121,4
Pensionsutbetalningar	- 16,0	- 9,7
Ränte- och basbeloppsuppräknings	3,5	4,3
Övrigt	<u>25,6</u>	<u>0,1</u>
	129,2	116,1
Särskild löneskatt på ansvarsförbindelse		
Ingående avsättning särskild löneskatt	28,1	29,4
Årets förändring	<u>3,3</u>	<u>- 1,3</u>
	31,4	28,1
Ansvarsförbindelse vid årets utgång	160,6	144,2

3.6 Resultaträkning – analys

Se 3.1 Resultaträkning, tabell 6, samt 3.5 Noter

3.6.1 Ekonomiskt resultat

Förbundet redovisar för 2020 ett överskott på 4,4 mkr. Både intäkter och kostnader har utfallit lägre än budgeterat för året. Störst avvikelse från budget redovisas bland intäkterna där framför allt brandskyddskontroller och utbildningsverksamhet påverkades kraftigt under de första månaderna av pandemins utbrott. Vad gäller kostnaderna har pandemin medfört en del högre sjuklönekostnader, vilka till stor del kompenseras av ersättning från staten. Vissa pandemirelaterade verksamhetskostnader har uppstått, men bland annat minskat inköp av externa tjänster inom entreprenad- och konsultkostnader, bidrar till att kostnaderna totalt sett understiger budget.

3.6.2 Verksamhetens intäkter

Förutom medlemsavgifterna bidrar extern finansiering med cirka 15 procent till förbundets kostnadstäckning och omfattar intäkter för larm, myndighetsutövning, utbildning och hyror samt övriga intäkter. Intäkterna uppgår till 100,7 mkr och jämfört med budget redovisas ett underskott på -2,5 mkr.

Genomgående är den pågående pandemin den största faktorn som påverkat ekonomin under 2020. Intäkterna uppskattas ha sjunkit med drygt 7 mkr direkt relaterat till pandemin. Då en stor andel av intäkterna genereras i verksamhet som bygger på fysiska möten mellan människor uppstod intäkts tappet under våren när planerad

verksamhet främst för brandskyddskontroller och utbildning fick ställas in till följd av myndigheternas restriktioner och rekommendationer. Nya arbetssätt och anpassningar gjorde dock att olika aktiviteter återigen kunde börja genomföras. Intäkter avseende obefogade larm och restvärdesräddning och sanering sjönk också under året, vilket ser ut att vara en konsekvens av lägre aktivitet i samhället, exempelvis i form av stängda gymnasieskolor och färre trafikolyckor.

Statlig ersättning för sjuklönekostnader som ett led i åtgärderna i samband med pandemin uppgår för RSG till 3,1 mkr för året. Intäkterna fick även förstärkning genom ett tillskott på 2,4 mkr från Göteborgs Stad rörande medel för "höjd beredskap" och "farlig verksamhet".

3.6.3 Verksamhetens kostnader

Entreprenad- och konsultkostnader

Entreprenad- och konsultkostnader uppgår till 21,1 mkr vilket är 6,2 mkr under budget. Kostnaderna omfattar förutom utredningar, utvärderingar och annat expertstöd, även kostnader för inhyrd personal. Under året har inköp av sådana tjänster sjunkit då aktiviteter planerats om med hänsyn till restriktioner och rekommendationer.

Personalkostnader

Personalkostnaderna utgör 75 procent av verksamhetskostnaderna och uppgår under 2020 till 509,1 mkr. I totalbeloppet ingår förutom löner och sociala avgifter även pensionspremier. Den totala pensionskostnaden inkluderar förutom pensionspremier även ränta på pensionsavsättning.

Kostnaden för löner och sociala avgifter redovisas med ett överskott på 34,5 mkr, jämfört med budget. Överskottet för pensioner ingår och utgör totalt 36,2 mkr, vilket innebär att kostnaden för löner och sociala avgifter slutade på -1,7 mkr jämfört med budget. Här ska beaktas den statliga ersättning för sjuklönekostnader som erhållits med 3,1 mkr och som redovisas bland intäkterna, vilket balanserar underskottet till att istället visa ett mindre överskott. Tidigare år har personalkostnaderna visat överskott som uppstår på grund av vakanser, föräldraledigheter, uppskjutna rekryteringar, det sistnämnda inte minst inom svårrekryterade yrkeskategorier. Dessa faktorer är fortfarande en realitet. Samtidigt förväntas en ekonomisk effekt av att fler befattningar tillsatts utifrån de strategiska satsningar som pågått under de senaste åren. Satsningar som har till syfte att säkerställa förbundets förmåga att hantera nya krav och förväntningar från en förändrad omvärld.

Årets lönerevision har på grund av pandemin förskjutits och genomförs under januari 2021. Detta medför att en reservation motsvarande beräknad kostnad för lönerevision 2020 har belastat resultatet i årsbokslutet. Den nya lönen utbetalas med retroaktivitet i mars månad. För Kommunals avtalsområde har delar av lönerevisionen utbetalats i december 2020.

Pensionskostnader budgeteras och redovisas baserat på pensionsprognoser från KPA. Administrativa pensionskostnader tillkommer och årsbudgeten för 2020 uppgår till 95,8 mkr. Årets pensionskostnad inklusive särskild löneskatt och finansiella pensionskostnader är 59,6 mkr. Enligt beslut medför en förändring av RIPS-19 (SKR) att pensionerna justeras och denna leder därför till ett större överskott för året. Förbundet återbetalar mellanskillnaden till medlemskommunerna enligt överenskommelse.

Övriga verksamhetskostnader

Övriga verksamhetskostnader uppgår till 101,6 mkr för året och består av övriga personalkostnader, lokaler, materiel och tjänster. En del kostnader för skyddsutrustning- och material samt företagshälsovård har tillkommit relaterade till pandemin, medan kostnader för exempelvis resor och konferenser har minskat. Jämfört med budget redovisas ett mindre överskott på 1,4 mkr.

Avskrivningar

Avskrivningarna för året uppgår till 31,2 mkr vilket är 0,7 mkr lägre än budgeterat. Budgeten för avskrivningarna styr planerade investeringar.

3.6.4 Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna från kommunerna består av två delar, dels medlemsavgift för räddningstjänstverksamhet, dels för pensionskostnader enligt KPA:s beräkning. De båda budgetarna och medföljande redovisning hålls separerade då pensionskostnader regleras för sig genom en avräkning mellan preliminära och faktiska kostnader vid årets slut med respektive medlemskommun. I bokslutet 2020 understiger pensionskostnaderna enligt KPA:s beräkningar den preliminära/budgeterade medlemsavgiften för pensioner 2020 och förbundet återbetalar 41,6 mkr till medlemskommunerna. Den relativt stora återbetalningen beror till stor del på en justering efter en förändring av RIPS-19 (SKR). Justeringen i sig står för 28 mkr av differensen mellan utfall och budget. Medlemsavgifter för räddningstjänstverksamhet räknades upp med 2,4 procent inför 2020.

3.6.5 Finansiella poster

Finansiella intäkter

Finansiella intäkter består av reverslån till Göteborgs Stads koncernbank samt viss ränteintäkt från bankmedel.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader består huvudsakligen av kostnader för ränte- och basbeloppsuppräkning av årets pensionsavsättning. Budgeterat och bokfört belopp redovisas i enlighet med KPA:s prognosvärden.

3.7 Balansräkning

Se 3.2 Balansräkning, tabell 7, samt 3.5 Noter

3.7.1 Tillgångar

Balansomslutningen uppgår till 856,2 mkr, en ökning med 30,4 mkr från föregående år.

Anläggningstillgångarna ökar med 3,9 mkr.

Finansiella tillgångar, 375 mkr, utgörs av reverslån till Göteborgs Stads koncernbank precis som föregående år. Placeringen löper ut 2021.

3.7.2 Skulder

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av pensionsavsättningen. Härtill kommer den finansiella kostnaden på pensionsavsättningen. Medlemskommunerna ersätter förbundet för samtliga pensionskostnader.

Avsättningarna för pensioner och löneskatt ökar med 1,1 mkr. Övriga avsättningar består framför allt av avsättning sedan tidigare för sanering av mark på Färjenäs, 5,8 mkr.

Långfristiga skulder på 9,5 mkr avser dels 0,5 mkr investeringsbidrag från tidigare år från MSB för reservkraft i Kungsbacka samt bidrag från försäkringsbolaget Göta Lejon till inköp av skärsläckare. Därutöver ingår 9,0 mkr avseende kommande delbetalning enligt avtal med Stena Oil om avflyttning från anläggningen på Färjenäs.

Leverantörsskulderna är 8,3 mkr lägre än 2019. Inga särskilda händelser föreligger i bokslutet 2020.

Övriga kortfristiga skulder består av återbetalning av medlemsavgift för pensioner med 42,6 mkr till medlemskommunerna.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter uppgår till 96,2 mkr, en ökning med 3,9 mkr sedan 2019.

3.7.3 Eget kapital - analys

Eget kapital 2020	kk
Eget kapital 2019	91 329
2020 års verksamhetsresultat	4 444
Eget kapital 2020 inkl årets resultat	95 773

Tabell 10 Eget kapital

Det egna kapitalet består i grunden av en enligt gällande pensionssystem före 1998 upparbetad pensionsavsättning som vid tidpunkten uppgick till 90,0 mkr. När pensionssystemet förändrades fick förbundet behålla pensionskapitalet för att kunna finansiera de egna investeringarna.

Ökningen av det egna kapitalet bestod dels av positiva årsresultat dels av medel som tillförts det egna kapitalet genom en numera förbrukad, donation från Stena AB på 5,0 mkr 2006 och 4,9 mkr från Lerums kommun 2007. Den inbetalningen gjordes för att Lerums andel av förbundets egna kapital skulle motsvara samma ägarandel som kommunen utgjorde av förbundet enligt förbundsordningen, det vill säga samma villkor som för samtliga medlemskommuner.

Det egna kapitalet har ökat då förbundet redovisat budgetöverskott av varierande storlek. Det egna kapitalet har dock minskat vid några tillfällen och då framför allt 2018 i samband med avtal med Stena Oil AB, avseende ersättning för avflyttning från fastigheten Färjenäs.

Det egna kapitalet ökar under 2020 med årets resultat 4,4 mkr.

3.8 Drifts- och investeringsredovisning

Se 3.4 Driftsredovisning, tabell 9.

Driftsredovisning

Löner har belastats med ett kostnadspålägg på 31,5 procent avseende sociala avgifter. Kostnad för pensioner fördelas inte ut på de olika verksamheterna. Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på en procent för årets genomsnittliga kapitalbindning. Kostnad för lokaler, IT samt gemensam central administration som ekonomi, HR och upphandling fördelas inte ut på verksamheterna.

Investeringsredovisning

Förbundet tilldelas en årlig budgetram för driftkostnader och ska visa ett årligt nollresultat där årets förväntade avskrivningar är inkluderade. Förbundet tilldelas inte separata investeringsmedel av medlemskommunerna utan investeringsutgifterna finansieras av förbundets egna medel, se även 3.7.3 Eget kapital – analys. Det är avskrivningsbudgetens storlek som styr hur mycket investeringar förbundet kan göra.

Förbundets investeringar prioriteras utifrån behoven och begränsas av budgetramarna. Investeringar genomförs efter analys av verksamhetens förväntade utveckling och återanskaffningsbehov.

Från och med 2020 inför förbundet en ny struktur för hantering av frågor inom några utpekade områden, däribland investeringar. Under senare delen av 2020 har även Navet, system för stöd och uppföljning, börjat användas även för investeringar. Ambitionen är att med ny struktur i hanteringen och uppföljningsstöd i systemet Navet, inför kommande år upprätta en investeringsredovisning som åskådliggör investeringar på ett relevant sätt utifrån förbundets förutsättningar.

Se även 3.11 Investeringar under året.

3.9 Redovisningsprinciper

3.9.1 Allmänna redovisningsprinciper

Räddningstjänst förbundet tillämpar Kommunallagen (KL), Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

3.9.2 Värderingsprinciper

Intäkter och kostnader

Periodisering av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed.

Pensionskostnader

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av kapitalvärdet av utgående och utfästa framtida pensioner. Löneskatt beräknas med 24,26 procent. Pensionsskuldens räntekostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen.

Det finns en uppgörelse med varje medlemskommun om att Räddningstjänstförbundet tar över ansvaret för pensionerna för de anställda från en med varje kommun överenskommen tidpunkt. Medlemskommunerna ska enligt avtal ersätta förbundet för samtliga pensionskostnader.

Operationell leasing

Samtliga leasingavtal avser operationell leasing vilket innebär att leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden.

Framtida kostnader för ej annullerbara leasingkontrakt som förfaller till betalning enligt nedanstående fördelning:

Avseende lokaler (mkr)

Inom ett år	22,7
Två till fem år	60,1
Senare än fem år	33,2
Totalt	116,0

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

En investering anses föreligga om:

- tillgången är anskaffad för stadigvarande bruk
- tillgången har en ekonomisk livslängd på minst tre år
- anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp exklusive moms

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Avskrivningstider

Årliga avskrivningstider enligt plan på anskaffningsvärdet:

Fastighet	33
Fastighetsupprustning	5 - 20
Fordon	5 - 15
Båtar	10 - 20
Brandmaterial	5 - 10
Maskiner och verkstadsutrustning	5 - 15
Teknisk utrustning	5 - 10
Tele- radio och IT utrustning	3 - 10

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Avsättningar och skulder

Skulder har upptagits till nominella värden.

Pensioner

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10. Värdet av utfästa pensionsåtaganden redovisas under rubriken avsättningar.

Fastighet

Under rubriken *Övriga avsättningar* ha framtida kostnader för sanering av mark reserverats. Avsättningen för miljöåtgärder på fastigheten Färjenäs 20:5 uppgick ursprungligen till 7,0 mkr. Ytterligare 10,0 mkr reserverades 2012. Efter visst nyttjande av avsättningen 2007, 2014 till 2017, uppgår avsättningen nu till sammanlagt 5,8 mkr.

3.10 Resultatutjämningsreserv

Det fattades vid medlemssamrådet den 10 oktober 2014 ett enigt beslut om att förbundet inte ska bygga upp en resultatutjämningsreserv, då medlemskommunerna ytterst beslutar om och ansvarar för förbundets ekonomiska ram.

3.11 Investeringar under året

Förbundet har investeringsmedel i form av egna tillgångar och behöver inte låna upp medel vid investeringar. Eftersom förbundet tilldelas en årlig budgetram för driftkostnader och ska visa ett årligt nollresultat, budgeteras årets förväntade avskrivningar. Det är därmed ytterst avskrivningsbudgetens storlek som styr hur mycket investeringar RSG har råd med.

Investeringar hanteras genom beredningsmöten och direktörsbeslut inom ramen för beslutad avskrivningsbudget.

Under 2020 gjordes investeringar för 30,6 mkr jämfört med 19,1 mkr föregående år. Ett urval av årets investeringar är följande

- Olika fordon som exempelvis byte av ett antal bilar i bilpoolerna, en ny budbil samt terrängfordon
- UAS (drönare), värmekamerautrustning
- Investeringar i "Renare arbetsplats" (RAP)
- Implementering av WiFi system, införande av E-handelssystem

Därutöver har investerats i exempelvis larmkläder, slang, möbler, renovering av stabsrum, datorer och annan teknisk utrustning.

3.12 Nettokostnad för räddningstjänst per invånare

Förbundets medlemskommuner har inte samma kostnad per invånare för räddningstjänst. Variationen beror på respektive kommuns risktopografi och befintliga budget vid tiden för anslutningen till förbundet. Även befolkningsutvecklingen påverkar beräkningen av nettokostnad och förändring.

Från 2019, med infasning till och med 2021, införs en ny modell för finansieringen av förbundet som innebär en sammanvägning av folkmängd, landareal samt en grundavgift enbart för Göteborgs Stad. Genom att infoga en avgift för Göteborgs Stad i modellen blir respektive medlemskommuns avvikelse mot nuvarande avgift mindre än om enbart folkmängd, landareal eller en kombination av båda används i beräkningen. Modellen innebär att det inte heller i fortsättningen kommer att vara samma nettokostnad per invånare inom förbundet.

Förändringen av nettokostnad per invånare för förbundet totalt visar på minskad kostnad för 2020 jämfört med 2019. Förklaringen ligger i att det i den totala summan ingår kostnad för pension och under 2020 har en större justering av pensioner skett enligt beslut och justeringar i RIPS-19 (SKR). För RSG blev effekten en förändring på

cirka 28 mkr, vilket återbetalas till medlemskommunerna som en del i den totala avräkningen av årets medlemsavgift för pensioner.

	2016	2017	2018	2019	2020
Göteborg	658	676	688	704	699
Mölndal	625	636	584	604	572
Kungsbacka	598	613	616	643	653
Partille	485	498	503	522	670
Härryda	610	630	638	664	533
Lerum	805	823	828	778	709
RSG totalt	647	664	669	683	676
Förändring i procent	0,19%	2,56%	0,75%	2,05%	-1,04%
Uppräkning av medlemsavgiften exkl. pension	2,00%	3,00%	2,00%	2,40%	2,40%

Tabell 11 Nettokostnad per invånare (kronor)

4. Personal

RSG har som så många arbetsgivare haft ett annorlunda år där verksamheten har fått ställa om till andra förutsättningar med distansarbete och samtidigt fortsatt bedriva en kvalitativ och professionell operativ verksamhet. Under året har kontinuerliga riskbedömningar genomförts för att skapa goda arbetsförhållanden, arbetsmiljö och fortsatta utvecklingsmöjligheter för både befintliga och nya medarbetare.

Varje dag bidrar RSG:s medarbetare till att skapa ett tryggare och säkrare samhälle och då behöver förbundets medarbetare ha goda arbetsförhållanden. Medarbetarnas kompetens är en förutsättning för att nå dit förbundet strävar. Det ställer krav på förbundet som arbetsgivare att arbeta på ett aktivt och strukturerat sätt.

4.1 Attraktiv arbetsplats och kompetens

RSG ska vara en attraktiv arbetsgivare för både befintliga och nya medarbetare. I verksamhetsplan 2020 finns följande inriktningsmål definierade:

- Förbundet ska vara en arbetsplats dit kunniga medarbetare söker sig och stannar kvar
- RSG:s medarbetare ska ha rätt kompetens för arbetsuppgifterna
- RSG ska vara en öppen och inkluderande organisation, tillgänglig för alla och fri från diskriminering och trakasserier

4.1.1 Likabehandling

I enlighet med inriktningsmålet "RSG ska vara en öppen och inkluderande organisation, tillgänglig för alla och fri från diskriminering och trakasserier" har det skett ett antal olika aktiviteter för att nå dit förbundet strävar.

Under 2020 reviderades likabehandlingsplanen med uppdaterade aktiviteter. Bland annat infördes nya rutiner för LIA-handledning och mottagande av LIA-praktikanter.

Ett projekt avseende utvecklingen av RSG:s krav på brandstationer startades upp under 2019. Syftet är att ta fram riktlinjer för hur de framtida brandstationerna kan utformas. Perspektiv som beaktas är bland annat verksamhetens arbetssätt, ekonomi, arbetsmiljö, jämställdhet, miljö och byggnationernas flexibilitet. Projektet har under året delredovisats, men ska startas upp igen under 2021.

Likabehandlingsplanen för 2018–2020 utvärderas inför upprättandet av ny plan för 2021–2023 och inkluderas i förbundets målstyrningsarbete.

I den obligatoriska arbetsmiljöutbildning som påbörjats för chefer och skyddsombud 2020 ingår kunskap om social och organisatorisk arbetsmiljö. I samband med utbildningen förtydligas RSG:s rutiner kring kränkande särbehandling.

Pandemin resulterade i att konferenser för bland annat Nätverket för jämställd räddningstjänst (NJR) ställdes in. Under året har RSG deltagit i samarbete med Räddsam VG för att skapa samordningsvinster, erfarenhetsutbyte och lärande inom regionens räddningstjänster, med fokus på likabehandlingsfrågor. Löpande dialoger har också skett med det kvinnliga nätverket på RSG kring strategiska frågor.

4.1.2 Kompetensförsörjning

Enligt inriktningsmålet i Verksamhetsplanen 2020 ska RSG:s medarbetare ha rätt kompetens för arbetsuppgifterna. Som ett led i detta har en förbundsövergripande kompetensförsörjningsplan med tillhörande handlingsplan färdigställts under våren 2020. Planen omfattar analys av behov på kort och lång sikt samt därtill kopplade aktiviteter för att möta de kompetenskritiska utmaningarna.

Kompetensförsörjningsaktiviteterna kommer att implementeras, genomföras och följas upp som en del av förbundets målstyrningsarbete.

När det gäller kompetensförsörjningen av brandmän och styrkeledare, som är RSG:s största yrkesgrupper, pågår en översyn av rekryteringsprocesserna. Målsättningen med arbetet är att säkerställa att processerna blir så tids- och resurseffektiva som möjligt samtidigt som de moderniseras för att motsvara de krav som ställs på en attraktiv arbetsgivare, så att förbundet på så sätt attraherar fler och rätt sökande. Målsättningen är också att säkerställa att alla delar i processerna är kompetensbaserade och har ett tydligt likabehandlingsperspektiv.

4.1.3 Rekrytering och avgång

Den högkonjunktur som under en längre period rått på arbetsmarknaden har under året avtagit på grund av pandemin. Hur detta kommer att påverka de tjänster som inom förbundet tidigare varit svårrekryterade är i dagsläget svårt att prognostisera.

Det som utmärker rekryteringarna 2020 är bland annat att en ny roll i form av enhetsledare har skapats inom Insatsavdelningen, RiB. Enhetsledare har en arbetsledande roll som ersätter rollen som styrkeledaren när denna inte finns att tillgå. Till Avdelningen för verksamhets- och chefsstöd, Upphandlingsenheten, har det rekryterats en inköpssamordnare E-handel, vilket också är en ny roll inom RSG. Rollen är ett led i förbundets arbete med att digitalisera och effektivisera inköpsprocessen.

Under 2020 har tjugosju tillsvidareanställda medarbetare slutat (tre kvinnor, tjugofyra män). Sexton medarbetare har avgått med pension, varav tolv med särskild avtalspension och fyra med ålderspension. Elva medarbetare har slutat på egen begäran eller av annan orsak. Totalt har det rekryterats trettiofem medarbetare (nio kvinnor, tjugosex män), varav femton heltidsanställda brandmän.

4.1.4 Personalomsättning

Som en del i arbetet med inriktningsmålet "Förbundet ska vara en arbetsplats dit kunniga medarbetare söker sig och stannar kvar" analyseras personalomsättningen. Under 2020 är denna fortsatt låg och har minskat ytterligare under året, från 5,7 till 3,9 procent. Den personalomsättning som RSG haft beror till största del på pensionsavgångar och tyder på att förbundets medarbetare väljer att fortsatt ha RSG som arbetsgivare.

En närmare analys kopplat till kön visar att personalomsättningen för kvinnor har minskat betydligt, från 8,3 till 3 procent, under 2020. För männen är motsvarande siffra en minskning med 1,4 procentenheter till 4 procent. De avdelningar som visar en något ökad personalomsättning är främst Avdelningen för myndighetsärenden och Tekniska avdelningen (TA). På TA är den största orsaken till ökningen pensionsavgångar.

4.1.5 Ledarutveckling

För att stärka och utveckla ledarskapet inom RSG pågår ett tredagars ledarutvecklingsprogram för samtliga chefer och ledare, såsom operativa befäl med flera. Drygt två tredjedelar har genomgått utbildningen fram till och med årsskiftet 2020/2021. Programmet har förskjutits på grund av pandemin och fortsätter därför under kommande år. Även pågående utbildning för chefer i Utvecklande ledarskap (UL) har förskjutits av samma anledning och fortsätter under 2021. UL vänder sig till samtliga chefer med personalansvar, med fokus på självinsikt och det personliga ledarskapet.

Målsättningen är att följa upp de olika ledarutvecklingsinsatser som genomförs för att säkerställa de förväntade effekterna, till exempel genom uppföljning av ledarindex i medarbetarenkäten. Utöver uppföljning, har det även uppmärksamats ett behov av att tydliggöra och fortsätta arbetet med att implementera organisationens ledaridé.

4.2 Arbetsmiljö och hälsa

RSG:s inriktningsmål enligt Verksamhetsplanen 2020 är att bedriva ett aktivt och förebyggande arbetsmiljöarbete samt att RSG:s medarbetare ska känna arbetsglädje och engagemang.

Målet är att arbetsmiljöarbete ska bedrivas som en naturlig del av verksamheten och att förbundet ska arbeta för ett aktivt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Under året har ett antal aktiviteter planerats och genomförts som ett led i detta.

4.2.1 Systematiskt arbetsmiljöarbete

RSG har ett fortsatt fokus på utveckling av arbetsmiljöarbetet och att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöarbetet är sedan 2020 inkluderat i förbundets målstyrningsarbete och riskstyrningsarbetet bedrivs numera inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Det har identifierats behov av kompetensutvecklingsinsatser för att stärka arbetsmiljökompetensen hos förbundets chefer och skyddsombud. Därav har en obligatorisk grundläggande arbetsmiljöutbildning tagits fram tillsammans med Företagshälsan. På grund av pandemin har utbildningen förskjutits och återupptas under kommande år.

Under året har även ett arbete med implementering av en arbetsmiljöguide, en så kallad Arbetsmiljöpyramid, påbörjats. Arbetsmiljöpyramiden är ett pedagogiskt

verktyg som kommer finnas tillgängligt på Intranätet från 2021 i syfte att sprida kunskap och information om det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetsmiljöpyramiden ska underlätta för chefer och medarbetare att följa lagkrav och arbeta systematiskt med arbetsmiljön inom förbundet.

Under 2020 har förutsättningarna för att leda arbetet och säkra en bra arbetsmiljö förändrats genom distansarbete under rådande pandemin. För att säkerställa en god arbetsmiljö under distansarbete har arbetet med riskbedömningar intensifierats, då verksamheten behöver kunna hantera en föränderlig omvärld.

Arbetsskador och tillbud

Alla arbetsskador, tillbud och avvikelser inom arbetsmiljöområdet anmäls i ett webbaserat system (LISA) som Miljödata tillhandahåller. Rapporterade händelser ska riskbedömas, åtgärdas och följas upp kontinuerligt. Under 2020 fattades beslut om systembyte till AFA-försäkrings incidentrapporteringsystem RIA, där implementering kommer fortgå under 2021.

Det totala antalet rapporterade händelser är 186, varav 92 avvikelser, 59 tillbud och 35 arbetsskador. Antalet rapporterade händelser har minskat med 18 jämfört med 2019, och av dessa har arbetsskadeanmälningarna minskat med 6. Förbundet har identifierat behov av att utveckla det riskreducerande och förbyggande arbetet, vilket kommer genomföras i samband med införandet av det nya incidentrapporteringsystemet.

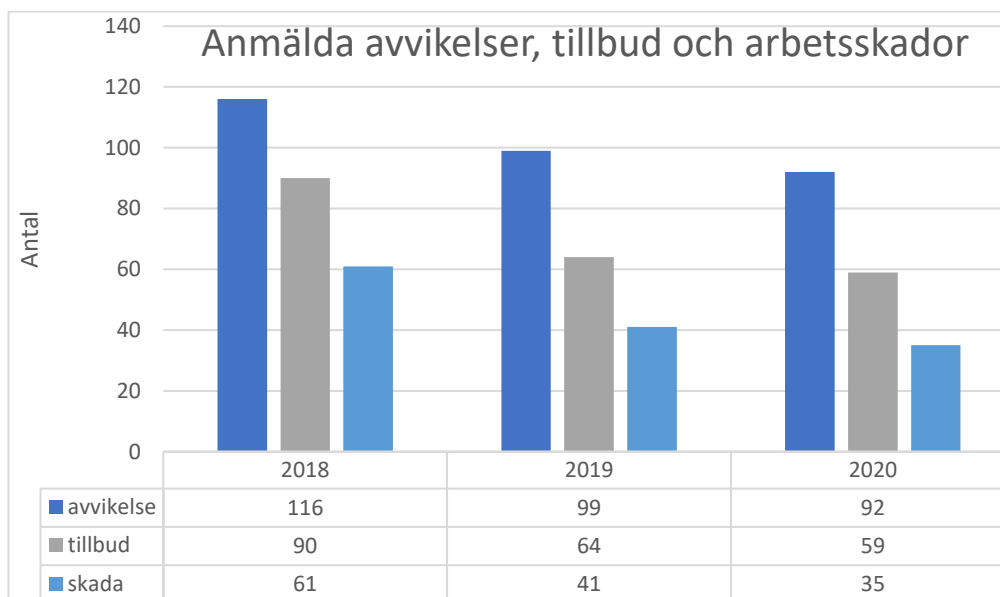

Diagram 1 Anmälda arbetsskador, tillbud och avvikelser

4.2.2 Sjukfrånvaro - förebyggande arbete och rehabilitering

Tidiga insatser är en framgångsfaktor när det gäller att förebygga ohälsa, förbättra arbetsförmåga och minska sjukfrånvaro.

Den totala sjukfrånvaron för förbundet är 4,4% för 2020, vilket är högre än tidigare och det är framför allt korttidssjukfrånvaron som ökat. Den har gått upp för både män och kvinnor, men ökar mest bland männen (+0,9 procentenheter). I diagram 2 nedan kan man tydligt se att merparten av sjukfrånvaron i förbundet är kortare än 59 dagar, för 2020 var endast drygt en fjärdedel av sjukfrånvaron mer än 59 dagar. Genom det valda redovisningssättet uppmärksammas förekomsten av långtidssjukfrånvaro ytterligare, som ett led i det förebyggande arbetet.

Den ökande korttidsfrånvaron kan till stor del förklaras av den rådande pandemin. Sjukfrånvaro på grund av Covid-19 och restriktionerna kring att sjukskriva sig vid symtom kan tänkas bidra till en ökad frånvaro.

I samband med pandemin fick RSG erbjudande från Västra Götalandsregionen (VGR) att organisera egentester (PCR-test) och har därefter genomfört ca 190 tester. Syftet med egentesterna är att RSG:s medarbetare med lindriga sjukdomssymtom kunnat återgå i tjänst fortare och därmed ett förebyggande arbete för att minska effekterna av korttidsfrånvaro.

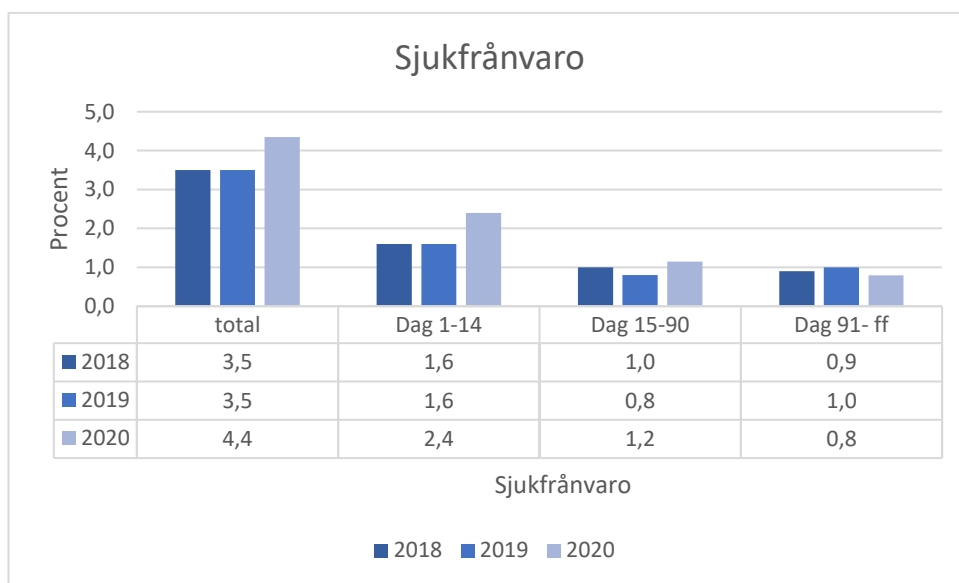

Diagram 2 Sjukfrånvaro i procent fördelat på korttid och långtidsfrånvaro.

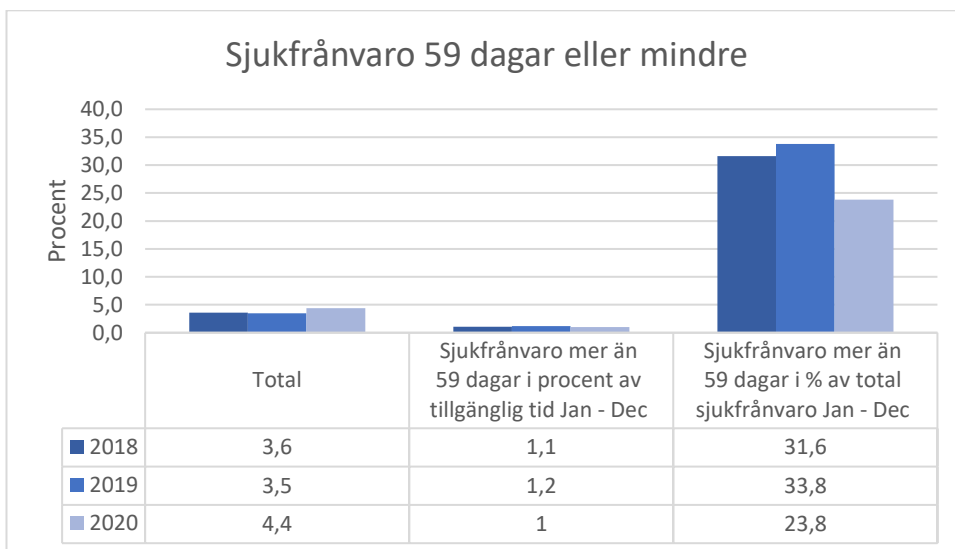

Diagram 3 Sjukfrånvaro i procent mer än 59 dagar eller mindre fördelat på tillgänglig tid respektive total sjukfrånvaro

För ytterligare information, se Tabell 5 Personalstatistik, kapitel 2.7 Väsentliga Personalförhållanden.

4.3 Samverkan

RSG har 2020, i god samverkansanda med våra arbetstagarorganisationer, påbörjat ett arbete med genomlysning av RSG:s lokala samverkansavtal för att förtydliga och gemensamt tolka innebörden av avtalet. Det har inneburit att utbildningsinsatser har skjutits på framtiden tills arbetet är slutfört. RSG har även förhandlat fram ett lokalt avtal som möjliggör löneväxling för medarbetarna.

2020 har till stor del präglats av pandemin och samverkan på olika nivåer gällande frågor rörande den pågående pandemi har varit i fokus.

Ett lokalt avtal för 2020 gällande sommarsemester har arbetats fram, samverkan med externa parter så som Västra Götalandsregionen har genomförts och tätare möten med våra arbetstagarorganisationer har skett i syfte av information och samverkan.

4.4 Lönepolitik

Lönesättning inom RSG ska bidra till ett positivt samband mellan lön, prestation och resultat. Arbetet med den strategiska målsättningen för hur lönebildning ska se ut på lång och kort sikt fortgår.

I enlighet med löneavtalet HÖK görs årligen en löneöversyn. Arbetet sker i samverkan med arbetstagarorganisationerna. Löneöversynen 2020 blev framskjuten då centrala parter pausade sina förhandlingar kring nya centrala löneavtal till följd av pandemin. Detta har inneburit att löneöversyn lokalt vid RSG blev framskjuten. Därav har lönekartläggning inte varit möjlig att genomföra 2020 då lönerna inte förändrats. RSG ser därav att det är viktigt att lönekartläggningar för 2020 och 2021 genomförs så snart löneöversyner för dessa år är genomförda. En översyn av lönebildningsprocessen är påbörjad och sker i samverkan med fackliga parter.

4.5 Övriga personalnyckeltal

4.5.1 Personalvolym och personalstruktur

Antalet anställda i förbundet var den 31 december 2020 totalt 739, (avser alla anställda inklusive timavlönade, medan beredskapsanställda och värn ej ingår), vilket är i samma nivå som december 2019 då antalet anställda uppgick till 736.

Av dessa är 699 (cirka 94 procent) tillsvidareanställda, vilket är något som RSG eftersträvar att erbjuda. Förbundets årsarbetare uppgår till 728, vilket är en ökning jämfört med föregående års 716 årsarbetare.

Av förbundets månadsanställda är 86 procent män och 14 procent kvinnor, och den procentuella fördelningen har varit relativt konstant de senaste åren. Även bland brandmännen är könsfördelningen i nivå med föregående år fördelat på 3 procent kvinnor och 97 procent män.

Medelåldern för förbundets tillsvidareanställda är 45 år och medelåldern för brandmän heltid är 40 år.

RSG har också ett antal beredskapsanställda (RiB). Under 2020 uppgick antalet beredskapsanställda till 145, vilket är en minskning jämfört med föregående år. Dessutom finns 107 personer som är uttagna med tjänsteplikt och anslutna till något av förbundets sju räddningsvärn.

Se även Tabell 4 Personalstatistik i kapitel 2.7 Väsentliga personalförhållanden.

4.5.2 Semesterskuld och övertidsskuld

Semesterskulden till medarbetarna har minskat från 12 604 dagar (2019) till 11 631 (2020). När det gäller skulden för inarbetad och ej uttagen övertid har det skett en ökning från 8737 timmar (2019) till 9631 timmar (2020), vilket motsvarar drygt 3,2 mkr (2020). Förändringen i vårt kollektivavtal (Allmänna bestämmelser, AB) där möjligheten att spara semesterdagar minskar 2022 kommer innebära en successiv minskning av semesterskulden på sikt.

4.5.3 Föräldraledighet

Som ett led i RSG:s jämställdhetsarbete ska förbundet underlätta och bidra till att medarbetare kan kombinera arbetsliv och föräldraskap.

Med anledning av den riskbedömning som ska utföras för brandmän vid graviditet har rutinen för gravida och ammande arbetstagare setts över tillsammans med kvinnliga nätverket och företagshälsan och arbetet fortgår under 2021.

På RSG arbetar 13% kvinnor, och står för en fjärdedel av all föräldraledighet som togs ut i förbundet 2020 (en ökning med 13 procentenheter från föregående år). I snitt tar män ut 3 dagar på ett år och kvinnor 7 dagar på ett år. Liksom tidigare år fördubblas uttaget under juli månad jämfört med övriga månader under året.

5. Organisation och verksamhet

5.1 Händelser under året och organisationens utveckling

5.1.1 Förebyggande brandskydd och genomförda räddningsinsatser

2020 genomförde RSG totalt 8 099 räddningsuppdrag, vilket är betydligt färre än både 2019 och medelvärdet för de senaste fem åren.

Antalet räddningsuppdrag har påverkats av den rådande pandemin och sedan början av april till september syns ett lägre antal räddningsuppdrag jämfört med medelvärdet. Det har bland annat inträffat betydligt färre trafikolyckor samt färre automatlarm utan brandtillbud. Det syns även ett minskat antal bränder utomhus, vilket delvis skulle kunna bero på minskad rörelse och aktivitet i samhället i samband med att pandemin bröt ut.

Inom stadsdelen Östra Göteborg har antalet avsiktliga bränder mer än halverats jämfört med medelvärdet. I stadsdelen Lundby har antalet dock ökat på grund av ett flertal anlagda bränder i området Brämaregården, bland annat i/vid ett bullerplank.

Sjukvårdsuppdragen ligger på ungefär samma nivå som 2019, men annan hjälp till ambulans har ökat.

I år syns även fler naturolyckor jämfört med medelvärdet. Dessa utgörs framförallt av räddningsuppdrag i samband med stormskador under februari och mars 2020.

Två tredjedelar av alla byggnadsbränder inträffar i bostadshus. Inom RSG:s förbundsområde var det totala antalet bostadsbränder 491, vilket är jämförbart med 2019. Under året har fyra personer omkommit vid fyra olika bränder. Två av bränderna inträffade i lägenheter i flerbostadshus och två i småhus.

Antalet bränder i och omkring skolor, förskolor och fritidsgårdar har minskat betydligt i år (48) och är den lägsta nivån sedan 2015.

Trafikolyckor är en av de händelsetyper som har minskat mest i år, 30 % jämfört med medelvärdet 2016–2020. Det lägre antalet är framförallt en följd av en minskad trafikintensitet i samband med rådande pandemi, men det syns även ett lägre antal i början av året, då pandemin ännu inte hade brutit ut.

Automatlarm utan brandtillbud är en annan händelsetyp som har minskat under rådande pandemi, framförallt mellan april och augusti. En förklaring kan vara att flera verksamheter med automatiska larmanläggningar, till exempel gymnasieskolor, har varit stängda eller delvis stängda under perioden.

Mer information om räddningsuppdrag och större händelser finns i bilaga 1, Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2020.

Tillsyner riktas mot de verksamheter som bäst behöver kontrolleras, det vill säga där förbundet bedömer att brister kan finnas och där tillsynsverktyget har störst effekt. Med anledning av pandemin tvingades RSG upphöra med de planerade tillsynerna i slutet av april. Fram tills dess påbörjas 48 planerade LSO-tillsyner och 44 LBE-tillsyner. Med hjälp av nya hygienrutiner startades de planerade tillsynerna igen från och med 1 september. Det innebär att 66 LBE-tillsyner och 79 LSO-tillsyner kunde genomföras under 2020. RSG har utfärdat 253 tillståndsbevis för hantering av brandfarlig och explosiv vara under hela 2020. Brandmän har genomfört 163 förebyggande informationstillfällen.

Förbundet besvarar årligen ett stort antal remisser rörande samhällsplanering, plan- och byggprocesser, miljöremisser avseende risk- och släckvattenutredningar, säkerhetsrapporter för Sevesoverksamheter samt remisser angående offentliga tillställningar, pyroteknik och serveringstillstånd. 711 remisser har besvarats under 2020.

Inom RSG:s område finns cirka 86 500 rensningspliktiga objekt med olika intervaller/frister för sotning och brandskyddskontroll. Under perioden har det utförts närmare 14 700 brandskyddskontroller varav cirka 550 kontroller medförde beslut om föreläggande och/eller förbud.

5.1.2 Extern samverkan

Gränslös räddningstjänst inom Göteborgsregionen

Projektet Gränslös räddningstjänst inom Göteborgsregionen (GR), som startades 2017 avslutades i början av 2020. Projektet bestod av ett gemensamt utvecklings- och genomförandearbete mellan räddningstjänsterna inom GR för att etablera gränslös räddningstjänst och ett gemensamt operativt ledningssystem. Den uttryckande verksamheten i samtliga berörda räddningstjänster slog över till ett gemensamt ledningssystem under en gemensam räddningschef i beredskap (RCB) den 1 oktober 2019. Detta föregicks av att de fyra räddningstjänsterna, som förutom RSG ingår i GR, successivt anslöts till RSG:s Larm- och ledningscentral (LC) avseende enbart alarmering. Efter omslaget till ett gemensamt ledningssystem sker nu både utalarmering efter 112-samtal och ständigt bemannad övergripande ledning för räddningstjänst i Alingsås, Vårgårda, Kungälv, Ale, Tjörn, Stenungsund, Lilla Edet samt Öckerö kommuner via RSG.

Det fortsatta utvecklingsarbetet har främst omfattat arbete med att skapa gemensamma larmplaner för komplexa händelser och styrdokument för stabsarbete, ett arbete som fortgår även kommande år. Utbildning av ledningsorganisationens personal har fortsatt, till exempel med stabsutbildningar, träffar för ledningsfunktioner samt uppföljningsaktiviteter efter större händelser. Utvecklingsarbetet beträffande gemensamma utgångspunkter för stabsarbete har fortgått och en instruktion för fältstabsarbete är fastställd. Det gemensamma programmet för medåkning i varandras organisationer för insatsledare och insatschefer pausades tillfälligt på grund av rådande pandemi.

Under 2020 har ett nytt projekt startat: Expansion och ändringar i gemensamt ledningssystem (XGR) i syfte att inkludera räddningstjänsterna i Strömstad, Tanum, Sotenäs och Herrljunga kommuner senast 1 jan 2022. Projektet syftar också till att ta hand om konsekvenser av nya föreskrifter om ledningssystem och ny nationell ledningsdoktrin från MSB:s projekt Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst (ELS).

Regional samverkan genom RäddsamVG

I Västra Götaland samt Kungälv kommun finns en organiserad samverkan mellan de nitton räddningstjänsterna i regionen, kallad RäddsamVG. RäddsamVG vill genom samverkan verka för ett säkert och tryggt Västra Götaland med förmåga att hantera det oönskade. Arbetet delas in i områdena operativt arbete, förebyggande, HR, utbildning, inre ledning och social hållbarhet. Under 2020 har bland annat utbildningsdag om sprinkler, brand- och utrymningslarm genomförts. Ett arbete i samarbete med MSB och Högskolan i Skövde har inletts om utbildning och övning via VR (virtual reality). Den

första konferensen om räddningstjänst och framtida klimatutmaningar har planerats tillsammans med MSB och RTJ Medelpad. Oljeskadeskyddsutbildningar löper på.

I väntan på ambulans (IVPA)

Under året har ett nytt IVPA-avtal (I väntan på ambulans) ingåtts med Region Halland. Det har trätt i kraft och tillämpas. För övrigt har förbundet sedan tidigare avtal om IVPA med Södra Älvsborgs sjukhus och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Samarbetsavtal med SOS Alarm

Samverkansavtalet med SOS Alarm avseende räddningsintervjuer gäller för RSG:s arbete och samarbete inom hela Göteborgsregionen och inkluderar även utförliga bilagor om tekniska åtaganden, sekretessbehandling, gemensamt utvecklings- och kvalitetsarbete samt de ansvarsregler som följer av den nya dataskyddsförordningen. Avtalet löper ut den 31 december 2021 och ses över regelbundet inför beslut om förlängning.

RSG och SOS Alarm har ambitionen att undersöka möjligheten att införa elektroniska nycklar för att komma ifrån dagens omfattande nyckelhantering. Ett pilotprojekt ("Smart passage") var planerat att starta under första kvartalet 2020, men fördröjdes när pandemin bröt ut. Projektet gör en nystart inför 2021 och planeras vara igång under andra kvartalet.

Statliga utredningar avseende räddningstjänst

Den 11 juni 2020 kom propositionen En effektivare kommunal räddningstjänst (Prop. 2019/20:176) utifrån förslagen i utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) och utredningen Skogsbränderna 2018 SOU 2019:7. Propositionen har lett till förändringar i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och dessa trädde huvudsakligen i kraft den 1 januari 2021. Syftet med förändringarna är att stärka Sveriges förmåga att effektivare kunna hantera stora och allvarliga olyckor. I regeringens budget i september 2019 framgår att det från 2021 tillförs 45 mkr till kommunalanslaget i syfte att åstadkomma systemledning, vilket ses som en tydlig signal.

Förändringarna har också inneburit att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) getts föreskriftsrätt på flera områden. Under hösten 2020 har förbundet varit representerat i samtliga referensgrupper som deltagit i arbetet med att förbereda de föreskrifter som MSB ansvarar för att ta fram. Föreskrifterna omfattar handlingsprogram, kommunal tillsyn, undersökningsrapporter och ledningssystem. Föreskrifterna remitteras under våren 2021 och ska därefter beslutas. Inför 2021 väntar sedan arbetet med att mer aktivt hantera vad förändringarna innebär i praktiken.

5.1.3 Ledning, styrning och administration

Ett omfattande utvecklingsarbete inom ledning och styrning har pågått under de senaste åren inom RSG. Fokus för 2020 var att införa en ny modell för målstyrning och verksamhetsutveckling. Målet har varit att i projektform utveckla sättet att leda och styra, med ökad delegering av arbetsuppgifter och ansvar till medarbetarna med ett tillitsbaserat synsätt. Under våren fastställdes en målstyrningsmodell och workshoppar genomfördes på alla avdelningar. Bemanningen av funktioner inom förvaltningen av modellen är klar och utsedda personer har utbildats under hösten. En modul för verksamhetsredovisning i ett digitalt verksamhetssystem är under framtagande. Utvecklingen i projektet har skett i dialog med politiker ur RSG:s styrelse.

Projektet Framtidens kontor är avslutat, men arbetet med att utveckla Gårda plan 1 har fortsatt under året. En förstudie har tagit fram förslag på utveckling av plan 1 på Gårda som omfattar entré, reception och matsalen Fenix där organisationens behov av fler mötesrum och flexibla inspirerande arbetsmiljöer har tagits tillvara. I omvärlden pågår en utveckling av arbetssätt och arbetsmiljöer mot en mer varierad kontorsmiljö och med en högre grad av mobilitet och flexibilitet. Därför har förstudiens inriktning varit att skapa kreativa miljöer där medarbetare kan mötas för samarbete och samverkan.

Utvecklingen av Microsoft 365 drivs inom ramen för förvaltningen av systemet och en nystartad projektgrupp med representanter från verksamheten har påbörjat arbetet med ett införande.

Ett projekt avseende utvecklingen av RSG:s krav på brandstationer startades upp under 2019. Syftet är att ta fram riktlinjer för hur de framtida brandstationerna kan utformas. Perspektiv som beaktas är bland annat verksamhetens arbetssätt, ekonomi, arbetsmiljö, jämställdhet, miljö och byggnationernas flexibilitet. Projektet har under året delredovisats, men är pausat till följd av pandemin och hög arbetsbelastning. Planen är att projektet ska startas upp igen under 2021.

RSG medverkar tillsammans med andra förvaltningar i Göteborgs Stads arbete för god service till företag. Detta arbete kallas Förenkla helt enkelt. Företagare ska uppleva att de får ett gott bemötande av RSG, oavsett vem i organisationen de möter. Att bredda konceptet internt som planerat har legat på is, delvis på grund av pandemin, men även på grund av RSG:s pågående arbete med införandet av målstyrning. Förenkla helt enkelt kan troligtvis hanteras inom ramen för målstyrningen framöver och vara en del av perspektivet Individ och samhälle.

Inom den Tekniska avdelningen har det startats upp ett arbete med att identifiera utvecklingsområden inom det "serviceinriktade arbetssättet", detta för att kunna utgöra en effektiv och robust stöd- och serviceverksamhet åt förbundet. Ett serviceinriktat arbetssätt har på ett tydligt sätt införlivats i Tekniska avdelningens målstyrningsarbete där representanter från varje enhet tillsammans med enhetschefer och ledning gjort ett förberedande arbete. Den fortsatta processen att involvera hela avdelningen har fått skjutas fram till följd av pandemin. Sedan vintern 2020 är arbetet med målstyrningen igång igen och aktiviteterna för 2021 är beslutade.

5.1.4 Miljö och hållbarhet

Tidigare har en nulägesanalys avseende RSG:s miljöpåverkan genomförts för att värdera vilka områden som bör prioriteras. Utifrån denna analys har nu en miljöpolicy och en förbundsriktlinje för miljö samt en miljöstrategi tagits fram. Policyn och förbundsriktlinjen beslutades i förbundsfullmäktige under hösten 2020. Vissa områden i miljöstrategin lyfts in i målstyrningsarbetet för 2021 och i samband med detta genomförs utbildningsinsatser.

När det gäller kemikalier gör RSG en kraftsamling med fokus på att ersätta de farligaste kemikalierna med mindre miljö- och hälsofarliga ämnen. Inom den operativa verksamheten görs anpassningar när det gäller skumhantering och bland annat sker ett utbyte av så kallat B-skum mot fluorfria skumvätskor och skum ersätts vid vissa typer av insatser med tillsatsmedel. Upphandling för inköp av tillsatsmedel pågår. På Karholmen genomförs en testbädd för reningsverk som ska rena dammen från PFAS. Testen avslutades vid årsskiftet 2020.

En elförbrukningsutredning har genomförts och en mängd förslag för minskad elförbrukning har sammanställts i utredningsrapporten. Fokus är el varför inga åtgärder för att minska energianvändningen avseende andra faktorer redovisas. Energieffektiviseringsprojektet på Angered station har på grund av pandemin gått långsammare än beräknat, men mätningar som gjorts under hösten visar att det är en energieffektiv station. Fler åtgärder som kan vara intressanta för en handlingsplan för minskad energianvändning kan komma fram när detta projekt har genomförts.

Renare arbetsplats (RAP) är ett arbetssätt som avser att förbättra arbetsmiljön för brandmän och andra medarbetare som kommer i kontakt med farliga ämnen och kontaminerat materiel i samband med insats, övning och rengöring. I utvecklingsarbetet beaktas särskilt arbetsmiljö- och miljöpåverkan. Arbetssättet innefattar både teknik, kunskap och insikt samt rutiner och processflöden. Under 2020 har ett fortsatt arbete med införande och utveckling skett. Sedan mars har dock arbete med installationer på Angered stoppats på grund av pandemin.

5.1.5 Säkerhet och krisberedskap

Året 2020 har till stor del upptagits av planering och hantering av pågående pandemi. Därav har viss verksamhet inom säkerhetsområdet inte kunnat utföras enligt plan, till exempel arbetet med säkerhetsskyddsanalys. Förbundet har dock tagit steg framåt inom kris- och kontinuitetshanteringsområdet, där det senare området även kommer att ingå i målstyrningsarbetet för 2021.

Under våren har en åtgärdsplan för risk- och sårbarhetsanalysen 2018/2019 upprättats och arbete med att hantera de mest kritiska åtgärderna är påbörjat. Beslut har fattats i budget 2021 samt plan 2022–2023 om finansiering av ett antal investeringar för att säkerställa förbundets kontinuitet och robusthet i den samhällsviktiga verksamheten. Investeringar syftar till att stärka förbundets beredskap för oönskade händelser och omfattar exempelvis framtidssäkring av tekniken i ledningscentralen.

I samband med pandemins utbrott utsågs en särskild funktion med uppgift att leda och koordinera arbetet med bland annat information, personalplanering, logistik, inköp och testning. I arbetet säkerställs att RSG följer expertmyndigheternas intentioner och direktiv och arbetssättet som nu upparbetas kommer att fungera som grund för hantering av liknande situationer. Det har nu etablerats en samordning mellan RSG, medlemskommuner, Länsstyrelsen, MSB och angränsande räddningstjänster i Göteborgsregionen och Halland.

Ett övergripande styrande dokument för säkerhetsområdet har arbetats fram under hösten och det har skapats en ny organisation för säkerhet, som kommer att samordna och styra säkerhetsarbetet inom förbundet. Inom informationssäkerhetsområdet har arbetet med informationsklassning fortsatt. En signalskyddsorganisation är beslutad och framtagande av alla styrdokument enligt författningen FFS 2019:9 är klar och beslutad. Samverkan är inledd med MSB, Försvarmakten samt Länsstyrelsen gällande det framtida signalskyddsarbetet och hur utväxling av kryptonycklar skall gå till.

Inför arbetet med höjd beredskap genomförs kompetenshöjande insatser och planering angående höjd beredskap, ledningsansvar, säkerhetsskydd, krigsorganisation, samverkan med andra organisationer och om rapportering. Kommunens organisation för räddningstjänst och dess krigsorganisation bemannas med personal genom

krigsplacering. Övning kopplat till höjd beredskap och med kommunerna är genomförd.

Arbetet med att vidta de åtgärder som identifierades under 72-timmars test av ledningscentralen har fortsatt under 2020 och bland annat har reservkyla säkerställts och kontroller utförts. Några punkter från 72-timmarstestet återstår att hantera.

När det gäller krisberedskap har RCB-funktionen (räddningschef i beredskap) deltagit i kommunernas totalförsvarsövningar. Säkerhetssamordnarmöten har bedrivits bland annat med förberedelser inför sommaren och stort fokus har varit den pågående pandemin.

5.1.6 Utbildnings- och övningsanläggningen Färjenäs

Behovet av utbildnings- och övningsverksamhet är mycket omfattande inom räddningstjänsten. Inom förbundets medlemskommuner finns och planeras för nya samhällsstrukturer i form av höga och komplexa byggnationer och infrastrukturprojekt, exempelvis tunnlar. Utvecklingen av tekniken för energilagring och solenergi samt ökade risker för våld och terrorhot kräver nya kunskaper och behov av att kunna utbilda och öva ytterligare moment. Räddningstjänst vid höjd beredskap, i samband med krisledning och i situationer med pågående dödligt våld och terror innebär att ytterligare kunskaper och färdigheter behöver adderas till räddningstjänstens verksamhet. För att möta krav och förväntningar behöver förbundet upprätthålla befintliga och utveckla nya kompetenser, och för att säkerställa att så sker för framtiden, genomförs nu ett projekt med syfte att utveckla RSG:s framtida övnings- och utbildningsanläggning.

Förbundet förfogar idag över två utbildningsplatser förutom Färjenäs. Dessa har olika förutsättningar att kunna fungera till dess att etablerandet av en ny anläggning skett. I det korta perspektivet, fram till 2025 måste vissa grundläggande utbildningsbehov kunna tillgodoses. Karholmens och Lerums övningsfält ska kunna fungera som utbildnings- och övningsplatser minst intill dess att en ny utbildnings- och övningsanläggning på Färjenäs står klar och behöver därför ha sådan status att de kan nyttjas på ett optimalt sätt. I projektet prioriteras nu iordningställandet av Lerums övningsfält samt utbyte och uppgradering av utrustning på Karholmens övningsfält.

Beträffande fastigheten Färjenäs 20:5 har Stena Oil meddelat att man önskar använda sig av optionen att skjuta på "upphörandetidpunkten" till den 30 juni 2022 avseende avflyttning. Utöver detta har man anmält intresse att fortsätta diskutera vidare möjlighet att förlänga hyresperioden ytterligare, vilket då avser en specifik del av fastigheten.

Projektet befinner sig i ett skede där utformning av en framtida övningsplats är under beredning. Inga större investeringar har genomförts under året. Fokus har under 2020 legat på att ta fram kravspecifikationer för utrustning samt metoder för den nya utbildnings- och övningsanläggningen.

I dialog med Länsstyrelsen har RSG åtagit sig att komplettera den riskbedömning som sedan tidigare gjorts avseende risken med förhöjda vattennivåer.

5.1.7 Underhåll av lokaler och översyn av RSG:s hyresförhållanden

En ständigt aktuell fråga avser lokaler och hyresförhållanden. Frågan gäller både lokaler och optimal funktionalitet för verksamheten och även de hyresförhållanden som råder mellan RSG och medlemskommunerna.

Förbundet hyr samtliga brandstationer och andra lokaler av medlemskommunerna, förutom utbildnings- och övningsanläggningen Färjenäs som ägs av förbundet. Lokalerna utgörs till största delen av respektive kommuns ursprungliga brandstationer och förutom att den geografiska placeringen på sikt kan förändras för att hålla en optimal beredskap, behöver vissa förhyrda lokaler som ägs av Göteborgs Stad anpassas och renoveras. Detta gäller i nuläget främst fastigheterna i Lundby, Kålltorp och Gårda där RSG tillsammans med Göteborgs Stad utreder vilka olika möjligheter som finns för att RSG ska erhålla funktionella verksamhetslokaler.

En översyn av samtliga hyresavtal med medlemskommunerna pågår, men är både omfattande och komplicerad. Avtalen bygger på självkostnadsfinansiering och det är nödvändigt att tillsammans med kommunerna tydliggöra förbundets och kommunernas finansiering av lokaler och underhållsansvar, samt möjligen förändra hyresavtalens konstruktion.

5.2 Verksamhet: Förebyggande och förberedande

5.2.1 Information och utbildning

En viktig faktor för att höja skyddet mot olyckor är att öka och stärka den enskildes kunskaper, beteende och medvetenhet om olyckor och olycksrisker. RSG har därför fortsatt att prioritera utveckling och förbättring av information och utbildning till enskilda och särskilt utsatta riskgrupper.

Utbildning och information sker både allmänt och målgruppsanpassat. En stor del av utbildning sker dels genom förbundets brandmän, som bland annat utbildar skolungdomar på plats vid förbundets brandstationer dels via Utbildnings- och övningsenheten.

Styrkornas arbete för information och utbildning

Förutsättningarna ser olika ut inom förbundets geografiska område och den uttryckande personalen strävar efter att de förebyggande insatserna görs i de områden där de bedöms ha störst effekt. Majoriteten av tillfällena genomförs förebyggande, men vissa uppföljande aktiviteter sker också till följd av en händelse som inträffat. Det kan vara efter en brand eller när det finns ett behov, som till exempel vid oroligheter i skolor. I övrigt förmedlar styrkorna brandskyddsinformation även vid bokade informationsmöten eller vid spontana möten med allmänheten.

Den utåtriktade verksamheten har i stor utsträckning begränsats av den pågående pandemin och styrkorna har inte kunnat genomföra flera både planerade och oplanerade förebyggande aktiviteter. Totalt har styrkorna mött invånarna i medlemskommunerna vid 163 tillfällen under perioden och målet om 1 200 informationstillfällen har därför inte kunnat uppnås.

På grund av risken att bidra till smittspridningen av coronaviruset i samhället har brandstationerna i år inte kunnat genomföra Öppet hus-dagar under sportlovet och även flera andra aktiviteter har fått stå tillbaka under året.

Extern utbildning vid förbundets utbildnings- och övningsenhet

RSG hade som mål för 2020 att nå 12 500 kommunala medarbetare med riktade förebyggande utbildningsinsatser enligt Kommunkonceptet. Kommunkonceptet är ett utbildningspaket, som RSG erbjuder ägarkommunernas medarbetare. Konceptet täcker in områden både inom LSO och inom LBE, bland annat lagstiftning, systematiskt

brandskyddsarbete, förebyggande brandskydd, riskhantering och utrymning samt hantering av brandfarlig vara.

Under perioden har närmare 6 000 personer utbildats och/eller övat hos RSG. Detta är en lägre siffra än planerat, vilket beror på den pågående pandemin. Närmare 340 bokade utbildningstillfällen med drygt 4 200 deltagare har flyttats till 2021.

Under 2021 fortsätter arbetet med att utveckla möjligheten till bokning via webben samt miljöanpassningar, till exempel utbildning med elektronisk handbrandsläckning. Med denna utrustning kan övning ske inomhus i simulerad brandmiljö med ljud, ljus och rök.

5.2.2 Rådgivning, vägledning och stöd

RSG erbjuder både myndigheter, företag och enskilda personer information, råd och stöd i frågor om brandskydd och riskhänsyn samt svarar på allmänhetens frågor inom RSG:s kompetensområde.

I den tidiga samhällsbyggnadsprocessen medverkar RSG till ett stabilt och robust samhälle genom att bevaka och svara på frågor gällande bland annat översiktsplaner, detaljplaner, bygglov, miljökonsekvensbeskrivningar och släckvattenutredningar. RSG är också i samverkan med andra myndigheter en aktör i evenemangsplanering, både före och under evenemanget.

RSG:s handläggare är sakkunniga inom sina respektive expertområden. Några ämnesområden har en utvald grupp eller handläggare, som ansvarar för fördjupad kunskapsinhämtning samt kvalitetssäkring inom dessa områden.

5.2.3 Tillsyn

Tillsynsarbetet bygger på en riskbaserad grund och speglar förbundets risktopografi. RSG arbetar för att rikta tillsynen mot de verksamheter som bäst behöver kontrolleras, det vill säga där förbundet bedömer att brister kan finnas och att just tillsynsverktyget har bäst effekt. Tillsynsprocessen omfattar både normativt arbete och konkret arbete med urval av verksamheter, planering, genomförande, dokumentation och uppföljning. RSG utövar tillsyn enligt LSO samt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE), det vill säga kontroll av att dessa lagar med förordningar efterlevs. Utgångspunkten i tillsynsverksamheten är att genom tillsynsverktyget höja nivån på brandskyddet där brister i brandskyddsnivån påvisas. Tillsyn enligt LSO är i första hand en kontroll av det systematiska brandskyddsarbete som ägare och nyttjanderättshavare bedriver.

I början av 2020 övergick RSG från att tillämpa en tillsynsplan för LSO till att använda sig av en TRI-Plan (Tillsyn, Rådgivning, Information). TRI-planen inkluderar, förutom tillsynsverktyget, även rådgivning och information. Att arbeta med rådgivning och information är enligt förarbetena till LSO, de primära verktygen för att uppnå ett skäligt brandskydd. Om dessa inte når någon framgång kan tillsyn användas för att därigenom besluta om föreläggande eller förbud. Att i TRI-planen minska på antalet tillsyner till förmån för mer rådgivning och information ligger i linje med omställningen mot en mer effektbaserad målstyrning. Antalet påbörjade tillsynsärenden för 2020 sänktes till 123 inom ramen för LSO och 80 inom LBE-området. Under våren drabbades samhället av pandemin och i slutet av april beslutades det att RSG helt skulle upphöra med de planerade tillsynsärendena. RSG hann fram tills dess påbörja 48 planerade LSO-tillsyner och 44 planerade LBE-tillsyner. Med nya hygienrutiner startades återigen de

planerade LSO- och LBE-tillsynerna upp från 1 september. Antalet påbörjade tillsyner blev sammanlagt 145 och det långa uppehållet innebar att målet för 2020 inte kunde uppfyllas. Under 2020 har RSG beslutat om 71 förelägganden enligt LSO samt sju förbud enligt LSO. Enligt LBE har det beslutats om fem förelägganden och ett tillstånd har återkallats.

Tillsyn inom LBE är i första hand en kontroll av att hanteringen av brandfarliga och explosiva varor sker enligt utfärdade föreskrifter. LBE-lagstiftningen ger inte samma lagstöd för att arbeta med rådgivning och information. Därför finns tillsynsplanen för LBE kvar och i år fokuserades de planerade tillsynerna till industri, verkstad och lager. Anledningen till detta var att det förekommer större mängder brandfarlig vara där, det är ofta flera verksamheter i samma fastighet och det förekommer olovliga övernattningar. Till dessa lades sedan ett antal reaktiva tillsynsärenden som startas vid uppmärksammat förhållande. Brist på giltigt tillstånd kan vara ett sådant exempel. Ett annat exempel är de fyra tillsynerna, riktade mot sprängämnesbranschen, som genomfördes tillsammans med polisen. RSG har under året påbörjat tillsynsärenden inom hotell och tillfälligt boende, hotellhotell, samlingslokaler, vård, kriminalvård och övrig omsorg samt handel och restaurangverksamheter. Sju samverkansinsatser med andra myndigheter har genomförts. Insatserna har i huvudsak varit inriktade mot olika typer av samlingslokaler och har hanterats inom kategorin uppmärksammat förhållande, då många av objekten har initierats och samverkats löpande under året mellan deltagande myndigheter.

Genom åren har RSG lyft frågan till diskussion avseende de sprängningar som förekommit inom landet. Redan 2017 har RSG i en skrivelse påtalat för såväl MSB som Justitiedepartementet, vikten av skarpa föreskrifter, så att den lokala tillsynsmyndigheten (RSG) kan genomföra adekvata tillsyner inom LBE. Det bör också framhållas att LBE-frågorna hittills inte på något sätt har varit koordinerade mellan lokal räddningstjänst, MSB, Polismyndigheten och Arbetsmiljöverket. MSB har nu hörsammat detta och inom ramen för de regeringsuppdrag som de fått, tagit fram ett tillsynsstöd för sprängämnestillsyner och påbörjat utvecklingen av digitala grundutbildningar. Det har också skapats ett nationellt forum för sprängämnessäkerhet och möjligheten till ett nationellt register för personer som är behöriga att hantera sprängämnen ses över. Justitiedepartementet avser även att skärpa LBE-lagstiftningen från 1 juni 2021. Tillståndstider föreslås halveras i kombination med att fler personer skall lämplighetsprövas. Dessa lagförändringar kommer att medföra en ökad arbetsbelastningen på RSG.

RSG har tidigare inventerat ett stort antal flerbostadshus med vindsvåningar samt innergårdar i centrala Göteborg där fullgoda utrymningsmöjligheter saknas. Mellan åren 2017–2020 påbörjades många tillsynsärenden inom kategorin och då beslutades om föreläggande om en alternativ och fullgod utrymningsväg. Detta har föranlett en fortsatt betydande ökning av överklaganden och yttranden som lämnats vidare till olika prövningsinstanser. Denna typ av ärendehantering är mycket tidskrävande och har avsevärt påverkat tillsynsarbetet, så även under 2020.

Förbundets inriktning att arbeta utifrån de lokala riskerna innebär också att organisationen ska ha förmåga att besluta om tillsyn med relativt kort varsel. Denna typ av tillsynsärenden benämns reaktiva och kan exempelvis ske i direkt anslutning till en räddningsinsats, olycksutredning eller vid uppmärksammat förhållande från

allmänheten. Antalet reaktiva tillsynsärenden under 2020 har uppgått till nio inom LSO-området och även utifrån LBE har nio sådan tillsynsärenden genomförts.

För att främja arbetet för ökat brandskydd har RSG utvecklat ett sätt att bedöma respektive ärende. Vissa av de ärenden som inkommer efter ett uppmärksammat förhållande och som tidigare hade hanterats som en reaktiv tillsyn, hanteras idag genom att informera och medvetandegöra fastighets- eller verksamhetsägaren om den uppmärksammade bristen. Därefter sker en återkoppling när bristen är åtgärdad. Det är bristens karaktär som styr valet av uppföljningsform. Genom detta arbetssätt säkerställer RSG ett ökat brandskydd även utan att påbörja ett tillsynsärende. Drygt 57 ärenden har hanterats med hjälp av rådgivning LSO. Nio ärenden har hanterats med hjälp av information, främst riktat mot verksamheter inom industri, samlingslokaler, flerbostadshus samt visst samråd inom brandfarlig och explosiv vara.

5.2.4 Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor

RSG har ansvaret för de uppgifter som åligger medlemskommunerna enligt LBE och är såväl tillståndsmyndighet som tillsynsmyndighet enligt LBE. Under perioden var antalet inkomna tillståndsansökningar 255, och antalet utfärdade tillståndsbevis 253. Antalet aktiva tillstånd är 1 515. Inkomna tillståndsansökningar har stadigt minskat under flera år. Till viss del beror det på att fyrverkerier minskar i popularitet, men en kartläggning visar också att tillståndspliktiga verksamheter glömmer att söka nytt tillstånd när det gamla löpt ut. RSG kommer därför att arbeta med att påminna dessa verksamheter och säkerställa att de söker tillstånd.

5.2.5 Samverkan

Förbundet besvarar årligen ett stort antal remisser rörande samhällsplanering, plan- och byggprocesser, miljöremisser avseende släckvattenutredningar, säkerhetsrapporter för Sevesoverksamheter samt remisser angående offentliga tillställningar, pyroteknik och serveringstillstånd. De remisser som RSG utifrån sakkunskap har besvarat kommer bland annat från Polismyndigheten. Dessa gäller exempelvis tillstånd för offentlig tillställning, allmän sammankomst samt pyroteknik. Övriga remisser kommer från kommunerna avseende serveringstillstånd för alkohol och alkohollagstiftningen. Därutöver hanterar RSG planärenden och bygglov enligt plan- och bygglag (PBL). RSG medverkar i medlemskommunernas samhällsplanering. Samverkan sker med bygglovfunktionerna i medlemskommunerna, brandkonsulter, byggherrar och andra aktörer i frågor och beslut kring brand och risk. RSG svarar som egen myndighet på remisser i planprocessen och är sakkunnig åt bygglovfunktioner i byggprocessen när det gäller byggregler.

RSG har som mål att svara på inkomna PBL-remisser inom 14 dagar och svarstiden har hållits under året. Under året har RSG besvarat 197 remisser enligt Alkohollagstiftningen och 167 enligt Ordninglagen. Vidare har RSG hanterat fem remisser enligt Sevesolagstiftningen, 40 enligt Miljöbalken samt 300 enligt Plan- och bygglagen.

5.2.6 Brandskyddskontroll och sotning

Enligt LSO 3 kap 4 § ansvarar kommunen för att sotning/rengöring av eldstäder, rökkanaler och vissa imkanaler. Detta utförs av RSG upphandlade sotningsleverantörer. Kommunen ansvarar också för brandskyddskontroll som RSG utför med egen personal. Frister och omfattning regleras i MSBFS 2014:6 (föreskrift från MSB). Dessa åtaganden fullgör RSG för medlemskommunerna.

Inom RSG:s område finns cirka 86 500 rensningspliktiga objekt med olika intervaller/frister för sotning och brandskyddskontroll. Under perioden har det utförts närmare 14 700 brandskyddskontroller varav 545 kontroller medförde beslut om föreläggande och/eller förbud. RSG har fattat beslut om egenstotning i 31 fall och beslut om annan utförare var 18 till antalet.

RSG har genomfört 32 räddningsinsatser där eldstad eller röckanal/imkanal varit involverad i händelsen på något sätt.

5.2.7 Förmåga och kompetens, förebyggande och operativ personal

Kompetens inom det förebyggande

Arbetsmetodik och verksamhetssystem utvecklas i takt med behovet att säkerställa och underlätta den rättssäkra ärendeprocessen. Arbetsätt som bygger på olika former av kompetensgrupper och expertgrupper inom specifika ämnesområden fortsätter att utvecklas. Att beskriva och utveckla förmågan är en del av avdelningens löpande utvecklingsarbete och arbetet med att tydliggöra kompetenskrav och kunskapsnivå för olika tjänster har fortsatt. Kontinuerlig utveckling av medarbetare har skett genom deltagande i kurser, MSB:s utbildningsprogram och på övriga för verksamheten relevanta utbildningar i den mån det har varit möjligt med anledning av pandemin. Inom området brandskyddskontroll genomförs återkommande utbildning avseende höghöjdsarbetet.

Kompetens inom det operativa

Styrdokumentet Enheternas förmåga är en standardisering för den förmåga som en uttryckande enhet förväntas ha. Förmågebeskrivningarna beskriver enheternas samlade förmåga att tillämpa metoder och taktiskt kunnande för att genomföra effektiva räddningsinsatser. Till respektive förmåga är förmågegrupper kopplade. Förmågegruppens uppdrag är främst översyn, uppdatering och framtagande av arbetsmetodik och utbildning för den operativa verksamheten samt att utgöra referensgrupp för utrustning. I vissa fall utförs praktiska prov av materiel. I övrigt fungerar grupperna som referensgrupper för löpande frågor inom respektive sakområde. RSG:s förmågegrupper arbetar med förbundsövergripande operativa frågor som berör flera avdelningar.

Större utvecklingsarbeten under 2020 har bland annat varit implementering av tillsatsmedel, justering av spillbrandsförmåga i syfte att minska skumanvändning, ny keminstruktion samt brandinstruktörsutbildning. En översyn av förmågedokumentet har bland annat resulterat i ett nytt utbildningsmaterial för insatser vid trafikolyckor och prehospitla insatser. En förstudie om metod och förmåga vid insats vid underjordiska anläggningar har slutförts. Heltidsstationerna har fått en utökad förmåga för riskbedömning i samband med bränder genom att befälsfunktionerna utrustats med värmekameror för utvändigt scanning av byggnader.

En stor del av arbetstiden för den operativa personalen är avsatt till utbildnings- och övningsinsatser. För att kunna hantera arbetsuppgifterna som man kan ställas inför i en utryckningssituation finns specifika mål, det vill säga en rad utvalda aktiviteter som ska genomföras under året. Målen grundar sig till stor del på krav som ställs i arbetsmiljölagstiftningen, föreskrifter och lokala instruktioner. Sammanställningen visar på viss eftersläpning i godkända övningsaktiviteter bland de olika arbetslagen. Av de styrande övningarna är drygt 55 % dokumenterade som genomförda och godkända för RiB-personalen. För heltiden är motsvarande siffra drygt 80 %. Noteras kan att det

kan förekomma viss underrapportering i antalet genomförda övningar, det vill säga att övningen är genomförd, men ej dokumenterad. Det pågår ett ständigt arbete med att säkerställa och förbättra rapporteringen av arbetslagens övningsinsatser.

Operativ utbildning och övning vid Utbildnings- och övningsenheten

Under året har Utbildnings- och övningsenheten genomfört interna övningar och utbildningar enligt fastslagen plan. Dessa övningar planerades med utgångspunkt från de beslutade förmågebeskrivningarna i Enheternas förmåga. Utbildningsplanen innefattade bland annat årets enhetsövningar för samtlig heltids- och RiB-personal samt konceptövningar. Introduktioner för brandmän och befäl har genomförts enligt plan. Covid-19 innebär dock att RSG endast genomfört utbildningar och övningar som är lagstyrda och kompetensförsörjande och därmed bedömts nödvändiga.

Konceptövningar är obligatoriska och innebär ett snabbt genomförande för samtlig personal och därmed snabbare effekt och kvalitetssäkring. Under våren genomfördes en konceptövning inom området för Farliga ämnen med utgångspunkt från instruktionen för kemdykning. Höstens planerade konceptövning har flyttats fram. Utöver detta har varje lag haft stationstäkningsdagar då de kan boka in sig på Färjenäs eller Karholmen för övningar. Dessa har haft fokus på varm rökdykning med utgångspunkt från den nya rökdykarinstruktionen, taksäkring samt en hinderbana där flera moment övats. Konceptet för RSG:s övningsverksamhet samt RSG:s utbildningsprocess har fortsatt utvecklats och en anpassning bör ske till MSB:s grundutbildningar samt befälsutbildningar. Även nätverken inom Västra Götaland och Göteborgsregionen samt storstäderna ger möjlighet till nya arbetssätt. Vidare pågår ett utvecklingsarbete av övningsområdena Färjenäs, Karholmen och Lerum. Arbetet fortsätter under 2021 med syfte att kunna erbjuda utbildnings- och övningsmöjligheter till ett större antal elever. Det interna behovet är stort och övningsplatserna behöver utvecklas för att tillmötesgå behoven samt möta det externa behovet som växer i samverkan med VG/GR och andra myndigheter.

Cirka 4 800 elevdagar genomfördes vid Utbildnings- och övningsenheten under perioden. Som ett led i att under pandemin öka förbundets förmåga att hantera en befarad ökad sjukfrånvaro bland den operativa personalen gjordes ett antal tillfälliga åtgärder för att skapa mer marginal i bemanningen. Då frånvaron inte ökade i så stor omfattning som befarat har personalöverskottet kunnat användas till lokala utbildnings- och övningsinsatser.

Utbildning för ledningsfunktioner

Förbundets befäl fortbildas kontinuerligt i operativ ledning både i gemensamma forum och individuellt. Under året har fyra omgångar styrkeledarträffar genomförts där förbundets styrkeledare möter insatsledare, insatschefer, stabschefer och personal från larm- och ledningscentralen för gemensam utbildning och dialog. Utöver styrkeledarträffar har insatsledarfunktionen ihop med alla skiftlag genomfört riktade aktiviteter såsom gemensamt säkerhetstänkande vid räddningsinsats, hur brandmannens iakttagelser påverkar besluten vid ledningsgenomgång och hur riskhantering mellan sektorer vid insats omhändertas. För de högre ledningsfunktionerna (LC-ledare, IL, IC, SC och RCB) har under året fem planerade så kallade Mötesplats Ledning (MPL) genomförts. Det är samlande forum för att sprida information, utbildning och lärande efter insatser. Två av dessa träffar genomfördes tillsammans med befäl från hela Göteborgsregionen. Ytterligare en MPL-träff var planerad under våren, men utgick på grund av rådande pandemiläge. Forumet

kompletteras av funktionsvisa träffar samt några ledningsutvecklingsdagar under året med RCB-, SC- och IC-funktionerna. RSG strävar efter att skapa en röd tråd mellan dessa forum samt till pågående projekt och planerade konceptövningar. Utbildningarna har i stort följt plan.

5.2.8 Räddningsplanering

Styrkorna genomför kontinuerligt objektsorienteringar. Detta innebär förberedelse för insats genom att öka sin kännedom och vara väl förtrogen med objekten på det egna distriktet. Det handlar framförallt om adresskännedom, framkomlighet och kontroll av byggnader. Under perioden genomfördes drygt 740 objektsorienteringar inom utryckningsområdet. Betydligt färre orienteringar än planerat har kunnat genomföras på grund av restriktioner gällande pandemin, vilket innebär att målet inte uppnåddes under året.

Lokalt på brandstationerna tar arbetslagen fram och/eller uppdaterar så kallade insatskort. Personalen på stationerna har under året sammanlagt uppdaterat och/eller skapat 56 insatskort. Uppdatering av larmplaner och insatsplaner har skett enligt plan.

5.2.9 Flexibla enheter

Insatstiderna påverkas i hög grad av framkomligheten. RSG har därför beslutat om att införa så kallade flexibla enheter, bland annat offensiv enhet och första insatsperson (Fip). Syftet med att introducera denna typ av enheter i organisationen är att minska insatstiderna och effektivisera verksamheten.

Projektet Första insatsperson startade på Frillesås brandstation sommaren 2019 och har nu varit i drift under ett och ett halvt år. Med början i september 2020 startade en avstämning och en slutrapport kommer att presenteras under första kvartalet 2021. Rapporten ska ligga till grund för ett beslut om att permanenta verksamheten. Projektet Offensiv enhet har under 2020 pausats för utvärdering.

5.3 Verksamhet: Genomföra och följa upp

5.3.1 Insatstider och larmhantering

Larmbehandlingstiden ska enligt RSG:s målsättning understiga 60 sekunder vid brand i byggnad. Larmbehandlingstid är den tid det tar från mottagandet av 112-samtal från SOS Alarm via medlyssning till dess att larm aktiveras. För perioden har larmbehandlingstiden även i år legat på 48 sekunder. En utmaning är nu att bibehålla resultatet även fast upptagningsområde har ökat. RSG följer upp larmbehandlingstiderna och återkopplar resultaten till verksamheten, vilket gör att den låga nivån de senaste perioderna har bibehållits.

RSG har tidigare haft målsättningen att räddningsinsats ska påbörjas inom 10 minuter för 90 procent av alla bostäder, respektive 20 minuter för 99 procent av alla bostäder. Efter en analys genomförd av det brittiska företaget Operational Research in Health Limited (ORH) kunde det konstateras att målsättningen inte var relevant. RSG har därför haft behov av att utveckla nya tidsrelaterade mål för räddningsinsatser. Optimeringsprinciper för placering av operativa resurser är framtagna och beslutade i RSG:s handlingsprogram enligt LSO 2020–2023. Förslag till tidsrelaterade mål för responstid har tagits fram under året, efter analyser av ORH. Implementeringen av principerna och målen sker inom ramen för målstyrningsarbetet.

5.3.2 Automatiska brandlarm

Antalet automatlarm var under 2021 totalt 2 603 varav obefogade larm i hela förbundet var 2 426. Det innebär att andelen obefogade larm uppgick till 93 %

Covid-19 gjorde ett tydligt avtryck under hela året och under första halvåret skedde en tydlig minskning av antalet automatlarm. Frekvensen steg åter något under hösten. RSG arbetar aktivt med kontakter med anläggningsägare för att tillsammans hitta olika förebyggande lösningar.

5.3.3 Utökning av RCB stab

RSG planerar för ökad lednings- och samverkanskapacitet för ledningsfunktioner både genom beredskap och extra tjänstgöring för ledningsfunktioner. I år har ingen extra bemanning krävts med anledning av ökad riskbild vid evenemang eller liknande.

Vid vissa händelser har dock stab- och ledningsberedskap/kapacitet ökats med kort varsel, exempelvis vid väderrelaterade händelser och omfattande bränder. Under 2020 kan nämnas branden på Borealis Kracker i Stenungsund och en urspårad vagn med etenoxid på Sävenäs rangerbangård som exempel på två händelser med utökning av RCB-stab. Även ledningscentralen och stabschefsfunktionen har haft en relativt låg nivå av utökad bemanning.

5.3.4 Myndighets- och stabsresurs (MSR)

RSG:s beredskapsfunktion myndighets- och stabsresurs (MSR) har till syfte att hålla förebyggarkompetens tillgänglig såväl under som efter kontorstid. Beredskapsfunktionen möjliggör med sin förebyggande sakkunskap snabbare åtgärder avseende händelsebaserat förebyggande arbete. MSR är dessutom beslutsstöd för RCB-stab och räddningsledaren på skadeplats och en resurs för generellt stabsarbete när situationen så kräver. Under 2020 har MSR haft 45 aktiveringar. Framförallt gällde det stöd och rådgivning inom LSO-frågor till stab, insatsledare och insatschef.

5.3.5 Support under räddningsinsats

Teknisk support finns tillgänglig dygnet runt. Den beredskap som aktiveras under icke ordinarie arbetstid inom IT, fordon och tele har fungerat väl under året. RSG påbörjade under 2018 en genomlysning av beredskapernas uppdrag med syfte att fastställa verksamhetens behov så att stödet från beredskapen möter detta. En ny mer genomarbetad beredskapsinstruktion är under framtagande och den beräknas vara klar till halvåret 2021.

5.3.6 Efter räddningsinsats

Alla räddningsuppdrag dokumenteras i händelserapporter. Dessa fylls i av befälet i så nära anslutning till händelsen som möjligt. Avvikelser, synpunkter på insatsen genomförande, brister i utbildning och/eller utrustning noteras i en så kallad utvärderingsflik. Informationen under utvärderingsfliken hanteras vidare av olycksutredarna till berörda funktioner eller avdelningar. Därefter analyseras innehåll, eventuella åtgärder beslutas och återkoppling sker till rapportören. Syftet med arbetet är att nyttja erfarenheter till lärande, skapa förbättringar samt att följa upp eventuella brister och vidtagna åtgärder.

För mer information om olycksutredning och analys, se bilaga 1, Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2020.

5.4 Verksamhet: Strategiska områden

5.4.1 Sociala risker och avsiktliga händelser

Riskbilden för räddningstjänsten förändras i takt med samhället och speciellt i urbana miljöer där social obalans visar på nya former av samhällsproblem. Segregation, ojämlika livsvillkor, kriminalitet och socialt utanförskap visar sig i bostadsbränder och anlagda bränder och sociala risker har en hög potential att övergå i akuta sociala oroligheter som kan påverka räddningsinsatser. Tillitsskapande aktiviteter genomförs i samverkan med andra aktörer utifrån de lokala risker som finns. Insatserna avser bidra till såväl bättre brandskydd, som breddad rekryteringsgrund, bättre kunskap för medborgaren om samhällets räddningstjänst och en förbättrad arbetsmiljö för operativ personal. Genom att aktivt arbeta utåtriktat med det sociala brandförebyggande arbetet och tillitsskapande aktiviteter verkar RSG för att bidra till ett både brandsäkrare och socialt mer hållbart samhälle.

Socialt brandförebyggande arbete för minskning av anlagda bränder i skola

Antalet bränder i och omkring skolor, förskolor och fritidsgårdar har minskat betydligt i år och är det lägsta antalet sedan denna kategori av händelser började följas upp. År 2016 skedde en kraftig uppgång och RSG larmades till 108 bränder av denna typ. Under 2020 var antalet 48 bränder och jämfört med 2019 har brand i och omkring skola, förskola och fritidsgård minskat med 50 %. De flesta av de avsiktliga bränderna sker runt lunchtid på skolorna och de flesta anlagda bränderna sker i Göteborgs Stads skolor. Minskningen kan möjligen förklaras som konsekvens av pandemin, såsom mindre rörelse och aktivitet i samhället i stort och periodvis stängda fritidsgårdar och gymnasieskolor. Den systematiska uppföljningen av den samlade lägesbilden kopplat till social oro visar också på en period som varit anmärkningsvärt lugn. Det minskade antalet märks för alla månader utom juni och september, vilket kan härledas till skolavslutning och skolstart som har en tendens att öka den sociala oron.

Inom den årliga utbildningen Du behövs! ger förbundet alla elever i klass 5 möjlighet att besöka sin brandstation. Målet med Du Behövs! är att förhindra och begränsa antalet anlagda bränder och olyckor i och runt skolor samt att öka elevernas kunskap om att agera på rätt sätt vid brand och att förebygga. I år har 47 klasser genomfört en fysisk Du Behövs-lektion innan RSG tog beslutet om att inte genomföra lektionerna på grund av rådande pandemi. Torslanda, Lerum och Kungsbacka stationer hann träffa sina klasser i början på vårterminen. I augusti inleddes ett digitaliseringsarbete för att kunna fortsätta med socialt brandförebyggande aktiviteter såsom Du Behövs! och under höstterminen genomfördes 90 digitala lektioner. En film av en Du Behövs-lektion har också spelats in och kommer att distribueras till samtliga skolor med elever i skolår 5 och 6 inom förbundet, så att även de som inte kunnat delta i lektioner får ta del av det brandförebyggande budskapet. Det handlar om drygt 250 klasser som missat att boka in sig eller vars lektioner blev inställda.

Konsekvenslektion är en riktad insats som erbjuds brandutsatta skolor och räddningstjänsten strävar efter att besöka skolan och berörda klasser så fort som möjligt efter händelsen. I samverkan med andra genomför RSG också stödjande och reflekterande konsekvenssamtal med barn och ungdomar som anlagt brand. Under året har tio konsekvenslektioner och ett konsekvenssamtal genomförts. RSG har varit stödjande i Brandskyddsföreningens framtagande av ett nationellt utbildningsmaterial för högstadiet i syfte att förebygga anlagda skolbränder.

Samverkansprojekt för trygghet och tillitsskapande aktiviteter

RSG samverkar i flera sammanhang med övriga samhällsaktörer såsom polis, stadsdelsförvaltningar och fastighetsägare genom deltagande i diverse aktiviteter som riktar sig till medborgare. RSG ingår också i olika samverkansgrupper för omvärldsbevakning och riskidentifiering. Under året har cirka 20 samverkansmöten med fokus på social oro genomförts. Varje vecka hålls telefonkonferens med företrädare från RSG, alla stadsdelar inom Göteborgs Stad, försäkringsbolag och polisen. Särskilt fokus har lagts på hot mot skolor samt rutiner för hantering av väpnat våld i skolmiljö.

RSG driver ett samverkansprojekt kallat RSG Ungdom (RSG-U) tillsammans med Individ- och familjeomsorgen i stadsdelen Östra Göteborg. RSG-mentorerna är ett stöd i ungdomarnas vardag och i kontakten med myndigheter. Under 2020 har åtta ungdomar erbjudits en särskild anställning på RSG. RSG-U har utvärderats av FoU i Väst och utvärderingen ger stöd åt att RSG-U bidragit till önskat resultat. Mer om studien återfinns under avsnittet 7 Forskning och utveckling.

PAR, som står för Polis, Ambulans och Räddningstjänst, innebär att dessa aktörer bjuder in ungdomar i årskurs 8 till lektioner på brandstationerna Lundby och Frölunda, men lektionerna kan även ske på skolan. Syftet är att skapa relationer och tillit mellan ungdomarna och blåljuspersonal. Genom PAR-konceptet har 24 klasser bestående av drygt 550 åttondeklassare träffat blåljuspersonal under tre lektioner.

Människan bakom uniformen (MBU) är en utbildning riktad till 15–20-åringar om räddningstjänstens uppdrag, förebyggande brandkunskap och fysiska övningar där ungdomar lär känna människor från olika uniformsyrken och vice versa. MBU har anpassat verksamheten efter rådande omständigheter och under hösten arrangerades en vidareutbildning för MBU-ambassadörer på Kortedala brandstation.

Strategi för sociala risker

RSG:s verksamhetsområde Sociala risker har sin utgångspunkt i människors livsvillkor och levnadsförhållanden, som utgör en förhöjd risk att övergå i social oro. Verksamhetsområdet består av fyra kategorier: tillitsskapande aktiviteter, anlagd brand, hot och våld mot räddningstjänstpersonal samt samverkan med andra samhällsaktörer. Två förbundsformågegrupper med en gemensam styrgrupp hanterar verksamhetsutveckling, samordning, kvalitetssäkring och utbildning för de aktiviteter som faller inom strategin. Fokus inom grupperna har varit att ta fram styrande dokument och rutiner samt att ytterligare utveckla arbetet med lägesbilder för social oro.

5.4.2 Farlig verksamhet

Sedan 2018 har hantering av farlig verksamhet bedrivits enligt beslutad roll- och ansvarsfördelning, med målsättning att nå upp till en beslutad plan för året. Planeringen har dock inte kunnat hållas främst beroende på resursbrist, men även på grund av pandemipåverkan. Under 2021–2022 förväntas arbetet med farlig verksamhet, med hjälp av nyrekrytering och omdisponering av personal, kunna öka så att de planerade målen uppnås senast vid utgången av 2022.

5.4.3 Komplex byggnation

För handläggning av de mest komplexa byggnationerna såsom Västlänken, Karlatornet och andra höga byggnader har förbundsövergripande arbetsgrupper bildats. Grupperna besitter stor kunskap inom både förebyggande och operativa områden och skapar förutsättningar för att RSG på bästa sätt kan samordna och hantera komplexa byggnationer, både under byggtid och efter färdigställandet. Arbetet har fortsatt att utvecklas mellan berörda avdelningar och beredning av frågor av principiell och strategisk betydelse har genomförts löpande.

5.4.4 Brandskydd i bostad

Brandskydd i bostad är ett av RSG:s prioriterade områden och en strategi har utarbetats. Strategin bygger på statistik, forskning och erfarenheter samt ligger till grund för bland annat metodval och prioriteringar.

Strategin sammankopplar bland annat arbetet med tillsyner av flerbostadshus, det individanpassade brandskyddet för särskilt riskutsatta individer och grupper samt MSB-projektet Lärande från bostadsbränder. Strategin skapar också en länk till stationernas förebyggande arbete med bostadsbränder, till exempel brandinformation till seniorer och personer med utländsk bakgrund, återkoppling efter brand samt brandskyddsinformation vid lokala event. RSG:s samlade arbete med brandskydd i bostad har många olika verktyg att arbeta med på flera olika nivåer. Genom att kartlägga vanligt förekommande brandorsaker, drabbade målgrupper och utsatta områden är det möjligt att låta behovet styra vilka olika åtgärder som tillsammans bedöms ge rätt effekt.

Flera aktiviteter vad gäller utbildning och nätverksträff har dock till följd av pandemin inte kunnat genomföras. Utvecklingsarbetet med strategin har ändå fortsatt under perioden. Styrande dokument för brandskydd i bostad och individanpassat brandskydd är framtagna. Ett stort arbete har varit att utarbeta informationsbudskap till olika kanaler. Information finns numera till hemsidan rsgbg.se och återkommande i sociala medier. Informationsmaterial gällande individanpassat brandskydd är också framtaget och kan delges personer som exempelvis varit inlagda på sjukhus.

Ett samarbete är påbörjat med SFI-skolorna i våra medlemskommuner. Lärarna informeras och får ta del av, ett material om brandsäkerhet i hemmet, vilket de kan använda i sin språkundervisning. Tre skolor i Göteborg, en skola i Kungsbacka och en skola i Härryda har börjat använda materialet och agerar därmed vidareinformatörer. Nya samarbeten med SFI-skolor har pausats under året på grund av pandemin.

RSG har tillsammans med RäddsamVG författat "Rapport – Brandsäker arbetsplats i hemmiljö" och skickat till Arbetsmiljöverket. Rapporten berör bland annat hemtjänstpersonalens arbetsmiljörisker kopplat till brandrisker och brandskydd i brukarens bostad. Syftet är att förbättra brandskyddet hos brukaren genom att, med stöd av arbetsmiljölagsstiftningen, förbättra personalens arbetsmiljö i brukarens bostad. Vidare har RSG svarat på två remisser från MSB: en vägledning för kommunernas arbete med individanpassat brandskydd samt den nya inriktningen för MSB:s nationella strategi för bostadsbränder.

Datainsamlingen till MSB-projektet området Lärande från bostadsbränder är nu avslutat. Resultatet av forskningsprojektet presenteras av MSB under våren 2021.

En aktivitet som uppskattas är då de drabbade får en återkoppling i närtid efter en brand. Både insatsen och konsekvenserna av händelsen diskuteras. Även information om brandskydd lämnas vid dessa träffar. Under året har styrkorna genomfört elva återkopplingar i samband med insatser. Återkopplingstillfällena bedöms ha ökat mottagarnas medvetenhet om vikten av ett bra brandskydd.

Mer information om det riktade arbetet inom brandskydd i bostad gällande information, rådgivning och tillsyn finns under avsnitt 5.2.

6. Intern styrning och kontroll

På förbundsstyrelsens uppdrag skulle tre internkontroller genomföras under 2020. Dessa gällde förebyggande verksamhet LBE - tillsynsplan, avtalsuppföljning samt granskning av nyttjandegrad av bilpoolerna. Nedan redovisas också en kontroll från internkontrollplan 2019, som inte kunde genomföras förrän 2020: Medarbetarnas säkerhetsmedvetenhet.

6.1 Förebyggande verksamhet LBE - tillsynsplan

Enligt förbundsstyrelsens uppdrag har en internrevision genomförts avseende huruvida Räddningstjänstförbundet Storgöteborgs (RSG) tillsynsplan för Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) är ändamålsenlig. Föremål för kontroll var frågeställningarna hur urvalet av tillsyn för LBE görs samt hur tillsynsobjekten identifieras.

Slutsatsen efter granskningen är att tillsynsplanen för LBE är ändamålsenlig. Det uppföljnings-, utvärderings- samt annat analys- och bedömningsarbete som RSG idag gör avseende LBE dokumenteras endast i mindre utsträckning. Att dokumentera detta arbete på ett mer strukturerat och kontinuerligt sätt skulle sannolikt underlätta bland annat arbetet med framtagande av tillsynsplanen. Tillsynsplanen som sådan skulle vidare kunna göras mer fullständig genom att exempelvis innehålla en något mer utförlig redogörelse för tillsynsobjekten och hur dessa identifieras samt en mer utförlig redogörelse för analys, riskbedömning och urvalsprocess. Genom att samla ovanstående i tillsynsplanen kommer det att framgå än tydligare vad RSG utgår ifrån vid sin analys och riskbedömning inför urvalet av prioriterade objekt.

Slutsatsen är vidare att det är ändamålsenligt att RSG under 2020 gått från fristbaserad till riskbaserad tillsyn. Att göra ett urval av tillsynsobjekt där sannolikheten för brister är stor och där konsekvenserna av en olycka blir stora stämmer väl överens med RSG:s målstyrningsarbete, då RSG härigenom uppnår störst effekt med sin tillsyn. Tillsyn bör riktas mot de verksamheter som är mest angelägna att granska sett utifrån syftet med LBE. Det urval av tillsynsobjekt som gjordes i tillsynsplanen för 2020 bedöms välgrundat. Det finns svårigheter i att identifiera tillsynsobjekten avseende LBE. RSG har under 2020 påbörjat ett arbete med att identifiera tillståndspliktiga verksamheter, som saknar tillstånd eller har tillstånd som löpt ut, för att få en bättre överblick över tillsynsobjekten. Här kvarstår ett stort arbete. När RSG kommit längre i identifieringsarbetet kommer riskanalysen inför urval av objekt för tillsyn att bli än mer välgrundad och adekvat. Utöver de ordinarie tillståndsansökningar RSG prövar under ett år är kvarvarande utrymme för tillsyn, inkluderat reaktiv tillsyn, inte stort. Vidare konstateras att ju fler tillståndslösa verksamheter RSG identifierar desto fler tillsynsobjekt och tillstånd får RSG att hantera.

Rekommendationerna efter granskningen är i huvudsak följande. Det arbete som RSG gör avseende exempelvis uppföljning och utvärdering, analys och riskbedömning samt avseende identifiering av tillsynsobjekt bör dokumenteras på ett mer strukturerat och kontinuerligt sätt än vad som görs idag. Vidare kan tillsynsplanen göras mer fullständig. Då RSG nu gått över till riskbaserad tillsyn behöver RSG utveckla former och metod för arbetet med en riskbaserad tillsynsverksamhet. Det rekommenderas vidare att arbetet med att identifiera tillståndspliktiga verksamheter som saknar tillstånd fortsätter samt att det tas fram en metod avseende hur RSG ska hantera de tillståndslösa verksamheter som identifieras. Slutligen rekommenderas att RSG, för att RSG fullt ut ska hinna med och kunna utföra sitt uppdrag både som tillstånds- och tillsynsmyndighet enligt LBE, tittar närmre på frågan om resurser och kompetens.

6.2 Avtalsuppföljning

Utifrån risken att leveranser inte överensstämmer med avtal har förbundsstyrelsen i internkontrollplan för 2020 beslutat om revision av organisationens avtalsuppföljning genom stickprovskontroll. 50 fakturor har valts ut för granskning där attestanten har ombetts besvara en enkät med frågor om bland annat fakturans utformning, förekomsten av fel eller dröjsmål i leveransen av det beställda samt eventuella leveransproblem som påverkat eller riskerat att påverka verksamheten. Svarsfrekvensen har uppgått till 94 procent.

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljning ingår som ett moment i en större organisationsprocess för förvaltning och uppföljning av avtal. Under 2020 har den så kallade Marknadsplatsen införts för hantering av hela inköpsprocessen genom e-handel. Det innebär att det nu har börjat skapas strukturerad information om beställningar, vilket tidigare har saknats. Uppföljning med utgångspunkt i beställningar, i stället för fakturor som i denna revision, ger förbättrade möjlighet att systematiskt följa upp allvarliga avvikelser som medför att leverantören aldrig ställer ut någon faktura, exempelvis på grund av att det beställda aldrig levererats. En rekommendation är därför att möjligheten och lämpligheten i att använda eller utgå från Marknadsplatsen för en mer systematisk avtalsuppföljning ska utredas.

Allmänt om granskade fakturor

Av granskade fakturor har sex procent ansetts vara svåra att bedöma inför en attest samtidigt som 13 procent fakturorna har föranlett någon form av kontakt med leverantören, exempelvis på grund av bristande specifikation. En rekommendation är därför att ytterligare utreda orsaken till detta jämte möjliga åtgärder.

Fel eller dröjsmål i leveransen av det beställda

Av granskade fakturor har det i 15 procent av fallen förekommit någon form av avvikelse från vad som är beställt eller avtalat i övrigt. Avvikelser har gällt fel i vara, fel i tjänst, leveransdröjsmål eller en kombination därav. Det är svårt att se något tydligt mönster i avvikelserna, men avvikelsefrekvensen kan inte betraktas som försumbar och detta bidrar till att motivera den utredning av Marknadsplatsen som rekommenderas (se ovan).

Påverkan på verksamheten vid problem med beställningar

Av granskade fakturor har det i fyra procent av fallen uppstått problem med beställningen eller leveransen som medfört risk för måttlig operativ eller administrativ påverkan. Det har inte i något fall uppstått någon konstaterad operativ, administrativ eller ekonomisk påverkan på verksamheten. Redan den omständighet att det finns risk för operativ påverkan, även om frekvensen i och för sig är låg och konsekvenserna har bedömts som måttliga, bidrar till att motivera den utredning av Marknadsplatsen som rekommenderas (se ovan).

6.3 Granskning av nyttjandegrad av bilpoolerna

Enligt av förbundsstyrelsen beslutad Internkontrollplan för 2020 kontrollerades hur RSG:s bilpooler nyttjas och om nyttjandegraden kan förbättras.

Det finns tre bilpooler inom RSG. Bilpoolerna är av olika storlek och placerade på Gårda, Kålltorp och Färjenäs. I augusti 2019 genomfördes en förändring i bilbokningsverktyget som medger ett bättre nyttjande av fordonen då det inte går att välja bilar fritt, utan man tilldelas bilar och användningen optimeras härmed. För att se om denna förändring har gett förväntat resultat har perioderna september till februari för åren -18/-19 och -19/-20 valts ut. Eftersom pandemin ytterligare förändrade förutsättningarna har även perioden september till november 2020 granskats, under denna period lättades restriktionerna vad gäller möten så att en viss återgång till vad som kan bli det nya normala skedde.

För att få mer underlag till rekommendationen av hur framtida bilpooler ska se ut gjordes en enkätundersökning med den personal som nyttjar poolerna. Denna undersökning gjordes även med bakgrund i pandemin som tvingat fram en omställning och mognad när det gäller att mötas på andra sätt än fysiskt, vilket även detta kan påverka den framtida användningen av bilpooler genom ett kvarstående mindre behov av fysiska möten. Slutligen intervjuades personer som använder poolbilar fler än en gång per vecka.

Utifrån vad som framkommit i granskningen rekommenderas att bilpoolen på Färjenäs minskas med en bil och att både Gårdas och Kålltorps pooler minskas med två bilar.

6.4 Medarbetarnas säkerhetsmedvetenhet

I riskanalysen inför internkontrollplanen 2019 identifierades risk för att det inom RSG kan finnas en bristande säkerhetskultur. Med säkerhetskultur avses de gemensamma attityder, värderingar och uppfattningar som chefer och anställda har om förhållandet till säkerhet och arbetsmiljö.

Internkontrollen genomfördes med hjälp av Arbetsmiljöverkets säkerhetskulturenkät, som är en förkortad version av en välkänd och beprövad säkerhetskulturenkät – NOSACQ-50. Under början av september 2020 skickades enkäten ut till samtliga anställda, även RIB-anställd personal. Svarstiden var sex veckor. Enkäten skickades ut digitalt till alla anställda, men RIB-anställda fick även möjlighet att besvara enkäten i pappersformat.

Antalet respondenter var totalt 505 personer. Resultatet av enkäten visar att RSG i genomsnitt har ett högre medelvärde för samtliga temaområden inom säkerhetskulturen, jämfört med det nationella referensvärdet. Avdelningarna Operativ

ledning (OPL) och förbundsledningen (inklusive staber) skiljer sig i jämförelse med övriga avdelningar. OPL har generellt skattat säkerhetskulturen som signifikant lägre än genomsnittligt för RSG och Förbundsledningen (inklusive staber) signifikant högre. Resultatet visar vidare att respondenterna skattar temaområde 2 "Ledningens involvering av medarbetare i säkerhetsfrågor" lägst i förhållande till säkerhetskulturenkätens övriga områden. Det gäller på ett förbundsövergripande plan, det vill säga det förbundsövergripande medelvärdet, såväl som per avdelning.

Internkontrollen rekommenderar att förbundet omhändertar resultatet av rapporten och identifierade förbättringsområden i befintliga handlingsplaner inom det systematiska arbetsmiljöområdet.

7. Forskning och utveckling

I utvecklingen mot en modern räddningstjänstmyndighet behöver RSG vara samhälls- och riskorienterade i det förberedande, förebyggande såväl som i det händelsestyrda arbetet. RSG får också externa förfrågningar där RSG:s medverkan i utveckling och forskning efterfrågas.

RSG ingår exempelvis i referensgruppen för projektet "Hemtjänst och brandsäkerhet, ur hemtjänstens perspektiv" som drivs av Brandforsk. I detta projekt avses att studera hur hemtjänsten, kommunal såväl som privat, ser på sina möjligheter att bidra till förbättrad brandsäkerhet för de äldre.

RSG deltar som projektledare i en pilotstudie "Kostnader för egendomsskador orsakade av bostadsbränder" tillsammans med Brandskyddsföreningen Väst och Lunds Tekniska Högskola. Andra aktörer i projektet är Göteborgs Stads bostadsbolag, Göteborgs Stads försäkringsbolag och ett flertal andra organisationer inom branscher som brand och försäkring. Projektet studerar kostnader för egendomsskador orsakade av bostadsbränder, genom att analysera dels räddningstjänstens data över branden, dels bostadsbolagens data över skadorna och kostnaderna. Detta är ett första steg i att lära mer om hur man kan förebygga kostnadseffektivt för att minska antalet och konsekvenserna av bostadsbränder. Projektet pågår mellan augusti 2020 till och med juni 2021 och data samlas in från bränder som inträffat under 2020. Projektrapporten ska vara klar till sommaren 2021.

Centrum för hälsa och prestationsutveckling vid Göteborgs Universitet har i samverkan med RSG drivit ett forskningsprojekt vid namn "Physical load profiling, performance measurements, testing and test batteries as well as optimizing training processes and effects in firefighters" med ett tydligt genusperspektiv för att skapa kunskap om mäns och kvinnors olika förutsättningar för hållbar fysisk träning kopplat till yrkesutövning som brandman. Observationsstudier genomfördes på frivilliga personer med operativ tjänst på Angered brandstation samt vid övningar på Färjenäs övningsanläggning. Forskningresultaten har redovisats muntligen för berörda chefer och medarbetare på RSG.

RSG driver ett samverkansprojekt kallat RSG Ungdom (RSG-U) tillsammans med Individ- och familjeomsorgen i stadsdelen Östra Göteborg. RSG har bistått med mentorer som har varit ett stöd i ungdomarnas vardag. RSG-U har nu utvärderats av FoU i Väst och utvärderingen pekar på ett positivt resultat. De tydligaste indikationerna var de förändrade levnadssätt, förhållningssätt och tankemönster som deltagarna ger uttryck för. Exempel är att ha etablerat fungerande och "normala" vardagsrutiner, men

också att dessa rutiner uppfattas som viktiga och positiva för det egna välbefinnandet. Ökad framtidstro, ökad självrespekt och respekt för andra, samt mer känsla av tillit och trygghet är andra indikatorer på att insatsen bidrog till önskat resultat.

8. Bilagor

Bilaga 1 Statistik över genomförda räddningsuppdrag 2020